

Жінка у вікні
Е. Дж. Фінн

Анна Фокс самотньо живе у своїй квартирі в Нью-Йорку. Чоловік Ед та донька Олівія трагічно загинули. Це надломило психіку жінки, вона почала шукати забуття в алкоголі та самотності. Мешкаючи осібно, Анна виявляє цікавість до сусідів. Здається, їхнє життя теж не таке просте, як здається. Але одного дня Анна помічає, що й за нею хтось стежить. Більш того, цей хтось проник до **її** будинку, до **її** віртуального життя... Чи це все - **її** хвора уява? Тепер вона намагається зрозуміти, де реальність, а де - фантазія чи галюцинація, а також хто прагне довести **її** до божевілля. Бо іноді все не є таким, яким видається...

Е. Дж. Фінн

Жінка у вікні

Джорджеві

Я відчуваю, що десь усередині тебе є хтось, про кого ніхто не знає.

«Тінь сумніву»[1 - Психологічний трилер відомого британо-американського реж. Альфреда Гічкока (1899-1980), заснований на реальній історії серійного душителя 1920-х рр. Е. Л. Нельсона. Визнаний «першим незаперечним шедевром» Гічкока і фільмом, у якому англійський режисер «уперше відкрив для себе Америку». Гічкок працював у Голлівуді з 1939 р., але до 1943 р. його фільми базувалися на британській тематиці.] (1943)

Неділя, 24 жовтня

1

Її чоловік от-от повернеться додому. Цього разу він **її** спіймає.

Вікна будинку 212 не прикривають ніякі штори, жодної стрічки жалюзі - у цьому іржаво-червоному таун-гаусі[2 - Town-house - малоповерхові будинки

на декілька сімей, сполучені в один корпус. (Тут **i** далі прим. перекл., якщо не вказано інше.)] колись жили молода пара Мотт, донедавна, доки не перестали бути парою. Я не знайома з жодним із Мотт, та час від часу навідуюсь до них у мережі: перевіряю його профіль у «ЛінкДіні», **ii** сторінку у «Фейсбуку». Їхній список бажаних подарунків на весілля досі лежить на сайті «Мейсіз».[3 - **Macy's** - одна з найстаріших та найбільших мереж роздрібної торгівлі в США.] Я ще навіть можу купити ім столовий посуд.

Як я вже говорила, ні вікна, ні підвіконня нічим не прикрашені. Тому багровий голий будинок **212** тупо виричався на вулицю, а я дивлюсь просто на нього, спостерігаю, як господиня маєтку заводить свого підрядника до спальні для гостей. Що такого в цьому будинку? Туди приходить помирати любов.

Вона вродлива, натуральне руде волосся й зелені, наче трава, очі, а **ii** спину вкриває архіпелаг дрібненьких родимок. Набагато красивіша, ніж **ii** чоловік, доктор Джон Міллер, психотерапевт - так, він проводить консультації для пар, - один із **436** тисяч Джонів Міллерів у мережі. Конкретно цей працює біля парку «Гремерсі»[4 - **Gramercy Park** - невеликий приватний парк на півдні сходу Мангеттену.] та не приймає страховку. Як зазначено в акті купівлі-продажу, він заплатив за нього три мільйони шістсот тисяч доларів. Бізнес, мабуть, йде непогано. Трішки більше **i**, разом із тим, дещо менше я знаю про його дружину. Важко назвати **ii** домогосподаркою: Міллери переїхали сюди ще вісім тижнів тому, а ті вікна й досі голі, ай-я-яй. Вона відвідує заняття з йоги тричі на тиждень, зістрибуючи сходами вниз зі скрученим під пахвою килимком для йоги, що схожий на килим-самоліт, а **ii** ноги, наче у вакуумну упаковку, загорнуті в лосини фірми «Лулулемон». А ще вона, мабуть, десь займається волонтерством - виходить з будинку на початку одинадцятої по понеділках та п'ятницях, приблизно в той же час, коли я прокидаюсь, а повертається між п'ятою та п'ятою тридцять, саме коли я беруся за нічний перегляд фільму (сьогоднішній вибір: «Людина, яка забагато знала»,[5 - «**The Man Who Knew Too Much**» (1956) - кольоровий фільм реж. Альфреда Гічкока.] вже єнний раз. Я жінка, яка забагато переглядала).

Я помітила, що вона полюбляє випити вдень, як **i** я. Цікаво, вона полюбляє випити **i** зранку? Як **i** я?

Та от **ii** вік для мене - загадка, хоча вона точно молодша за доктора Міллера та молодша за мене (**i** спритніша також); про те, як **ii** звати, я можу лише припускати. Як на мене, вона схожа на Риту, тому що виглядає як Гейворт у фільмі «Гільда».[6 - «**Gilda**» (1946) - фільм-нуар, мелодрама реж. Чарльза Відора.] «Мене це аніскілечки не цікавить», - обожнюю цю **ii** фразу.

Мене ж, навпаки, дуже цікавить. Не **ii** тіло - блідий гребінь хребта, лопатки, схожі на хирляві крила, ясно-блакитний ліфчик, що обіймає **ii** груди: як тільки щось із переліченого вимальовується в моєму об'єктиві, я відвертаюсь - мене цікавлять життя, які вона веде. Життя у множині. Яких на два більше, ніж у мене.

Її чоловік саме виїхав з-за рогу вулиці, щойно пополудні, незадовго після того, як його дружина замкнула передні двері та побуксирувала за собою

підрядника. Відхилення від норми: по неділях доктор Міллер повертається додому чверть по третій, завжди.

Але тепер цей добрий лікар простує собі тротуаром, повільно почмихкуючи, в руці – портфель, обручка підморгує мені з підмізинного пальця. Я збільшую зображення на його ногах: темно-червоні оксфорди, [7 - Різновид класичного чоловічого взуття.] лискучі від крему, ловлять зайчиків осіннього сонця і з кожним кроком відхиляють їх геть.

Я переводжу лінзу фотоапарата на його голову. Від ока мого «Нікона» D5500 нічого не втече, ще й із цим об'єктивом «Оптека»: його неслухняне волосся кольору мергелю, тендітні дешеві окуляри, у неглибоких ставках щік – острівці щетини. За своїми черевиками він доглядає краще, ніж за обличчям.

Повертаємося до будинку 212, де Рита й підрядник моторно роздягаються. Я можу зателефонувати в довідкову службу, дізнатися ii номер телефону, подзвонити, попередити. Цього я не робитиму. Спостерігати – це наче фотографувати живу природу: не варто втручатися в ii справи.

Доктор Міллер вже за півхвилини буде перед дверима. Рот його дружини полірує шию підрядника. Вона вже без блузки.

Ще чотири кроки. П'ять, шість, сім. Ще двадцять секунд, максимум. Зубами вона вгризається у краватку та вишкіряється до нього. Руки незграбно намагаються розстебнути сорочку. Він пасється в ii вусі. Її чоловік перестрибує через криву плиту тротуару. П'ятнадцять секунд.

Я майже чую, як краватка вислизає з-під коміра. Вона швиргає ii через усю кімнату.

Десять секунд. Я ще раз наближую зображення, носик фотоапарата ледь не вистрибує. Його рука занурюється в кишеню і виринає зі здобиччю – в'язкою ключів. Сім секунд.

Вона вивільняє волосся із хвостика, й воно розсипається по ii плечах. Три секунди. Він підіймається сходами.

Вона обвиває руками його шию та палко цілує. Він встромляє ключ у замок. Ключ повертається.

Я збільшую зображення ii обличчя, ii очей, які щойно ледь не вистрибнули з орбіт. Вона почула.

Роблю фотографію.

А тоді його портфель розкривається.

Зграя аркушів вистрибує з нього, їх підхоплює вітер. Я переводжу фокус знову на доктора Міллера – до чіткого «Бляха», що формується в його роті; він кладе портфель на ганок, ловить кілька аркушів підшвою отих блискучих тубель, а решту вихоплює руками. Один аркуш-зірвиголова зачепився за сучки дерева. Він цього не помічає. Знову Рита, руки якої стрімко пірнають у рукави, а волосся зачісується назад. Вона вискакує з кімнати. Підрядник,

якого залишили напризволяще, вилітає з ліжка, забирає свою краватку та запихає її до кишені.

Я видихаю, наче балон, з якого сичить повітря. Навіть не помітила, коли затримала подих.

Відчиняються вхідні двері: Рита стрімголов несеться сходами, кличе свого чоловіка. Той повертається; думаю, що усміхається, але мені не видно. Вона нахилиється, збирає пару аркушів із тротуару.

У дверях з'являється підрядник, одна рука в кишені, іншу він підносить для привітання. Доктор Міллер махає йому у відповідь. Він піднімається на сходовий майданчик, піднімає портфель, чоловіки тиснуть один одному руки. Вони заходять досередини, Рита – за ними.

Що ж. Може, наступного разу.

Понеділок, 25 жовтня

2

Кілька секунд тому повз будинок проїхало авто, повільно та похмуро, наче катафалк із габаритними задніми фарами, що світять у темряві.

– Нові сусіди, – кажу я доньці.

– В якому будинку?

– Сусідньому. За сквером. Номер 207. – Вони саме там, тьмяні, як примари в сутінках, витягують коробки з багажника.

Вона плямкає.

– Що ти їси? – запитую я. Звісно, це ж вечір китайської кухні; вона їсть ло-мейн. [8 - Традиційна китайська страва із пшеничної локшини з різноманітними добавками.]

– Ло-мейн.

– Тільки не їж, коли з матусею розмовляєш.

Вона плямкає знову, прищмокує.

– Мо-ом. – Для нас ця тема – наче перетягування каната; вона вкорочує «моммі» – «матуся», всупереч моїй волі, натомість використовуючи слово

грубіше й присадкуватіше. «Просто не звертай уваги», – радить Ед, але для неї він все одно «дедді» – «татко».

– Тобі варто піти з ними познайомитись, – радить Олівія.

– Я б залюбки, Гарбузику. – Підіймаюсь на другий поверх, де кращий вид. – Овва: довкола всюди гарбузи. В усіх сусідів принаймні по одному. У Греів цілих чотири. – Виходжу на сходовий майданчик з келихом у руці, вино хлюпається об мої губи. – Я б хотіла й тобі вибрати гарбуза. Скажи татові, щоб купив. – Я потягую вино, ковтаю. – Скажи, нехай купить два, один тобі й один – мені.

– Добре.

Я кидаю погляд на своє відображення в темному дзеркалі вбиральні.

– Ти щаслива, серденько?

– Так.

– Тобі не самотньо? – У неї ніколи не було справжніх друзів у Нью-Йорку; вона була надто сором'язливою, надто маленькою.

– Неа.

Я заглядаю в темряву на вершині сходів, у морок понад ними. Вдень світло Сонця падає крізь опукле стельове вікно; вночі ж воно перетворюється на банькاته око, що витріщається у глибину сходового «колодязя».

– Сумуєш за Панчем?

– Неа. – З котом вони також не надто ладнали. Одного різдвяного ранку він її подряпав, промчав кігтями по її зап'ястку двома блискавичними гребками, північ-південь, схід-захід; на шкірі виступила яскрава решітка з крові, ніби для гри у хрестики-нулики, й Ед ледь не шпурнув kota з вікна. Зараз я шукаю його, бачу, що він скрутився калачиком на дивані в бібліотеці й дивиться на мене.

– Дозволь мені поговорити з татком, Гарбузику. – Я вибігаю сходами ще вище, жорсткою доріжкою під моїми підшвами. Ротанг. Чим ми думали? Він же так легко брудниться.

– Привіт, ударнице, [9 - **Slugger** (амер. «ударник», тут «ударниця») – сленгове спортивне слово на позначення сильного відбиваючого гравця у бейсболі, а також сильного в атаці, але вразливого в обороні у боксі. (Прим. ред.)] – вітає він мене. – Нові сусіди?

– Так.

– Хіба в тебе вже не з'являлося якихось нових сусідів нещодавно?

– То було два місяці тому. Будинок 212. Міллери. – Я обертаюся, спускаючись сходами.

- А ці нові люди де?

- У двісті сьомому. То через сквер.

- Квартал змінюється.

Я доходжу до сходового майданчика, обходжу його.

- Вони небагато із собою привезли. Лише одна машина.

- Напевно, вантажники приїдуть пізніше.

- Напевно.

Тиша. Сьорбаю ще трохи вина...

Тепер я знов у вітальні, біля вогню, тіні наповнюють кутки.

- Слухай... - починає Ед.

- У них є син.

- Що?

- Син у них, - повторю я, притиснувшись лобом до холодного вікна. Ліхтарі з натрієвими лампами ще не вирости в цій частині Гарлему, [10 - **Harlem** - район на півночі Мангеттену, частина Верхнього Мангеттену.] вулиця залита тільки сяйвом лимонної скибки місяця, та я досі можу розгледіти їхні постаті: чоловік, жінка й високий хлопець носять коробки під вхідні двері.

- Підліток, - додаю.

- Полегше, пантеро.

Я ледь встигаю стримати ці слова, та раптом бовкаю:

- Якби ж ви були тут, зі мною.

Це заскочило мене саму зненацька. Еда теж, судячи з його інтонації. Пауза.

А тоді:

- Тобі потрібно більше часу, - каже він.

Я мовчу.

- Лікарі кажуть, що забагато контактів погано на тебе вплинуть.

- Я і є тією лікаркою, хто це сказала.

- Ти - одна з них.

Позаду чути хрускання кісточок - то тріщать іскри в каміні. Полум'я затихає, тільки бурмоче щось крізь решітку.

- Чому б тобі не запросити цих нових сусідів до себе? - запитує він.

Я осушую келих.

- Думаю, на сьогодні досить.

- Анно.

- Еде.

Я майже чую його дихання.

- Мені шкода, що ми не можемо бути з тобою.

Я майже чую своє серцебиття.

- Мені теж.

Панч проводить мене сходами донизу. Я беру його на одну руку та повертаюся на кухню. Ще один келих, перед сном.

Я беру пляшку за горлечко, повертаюся до вікна, де три примари блукають тротуаром, та підіймаю її, виголошуючи німий тост.

Вівторок, 26 жовтня

3

Цього ж дня рік тому ми планували продати цей будинок, навіть звернулися до маклера; Олівія мала б наступного вересня піти до школи на Мідтауні, [11 - **Midtown** (Середній Мангеттен) - один з трьох великих районів Мангеттену.] а Ед знайшов нам реконструйований будинок на Ленокс Гілл. [12 - **Lenox Hill** - квартал у районі Іст-Сайд, що на Мідтауні.] «Буде весело, - обіцяв він. - Я поставлю біде, тільки для вас». Я поплескала його по плечу.

«А що таке біде?» - запитала Олівія.

Але потім він пішов, і вона разом з ним. Тож мое серце розривалось на частини знову, коли минулої ночі я згадала перші слова нашого мертвонародженого плану, а саме: «З любов'ю відреставрована архітектурна пам'ятка, перлина Гарлему ХІХ століття! чудовий сімейний дім!». Пам'ятка та перлина - неоднозначні слова в цьому випадку. Гарлем - незаперечно, як і ХІХ століття (1884). З любов'ю відреставрована - це я можу засвідчити, а ще - до біса дорога. Чудовий сімейний дім - правда.

Мої володіння та їх аванпости.

Підвал. Чи, як говорив наш маклер, цокольні апартаменти. Нижче рівня вулиці, займає увесь поверх, з окремим входом; кухня, ванна, спальня, невеликий кабінет. Робоче місце, яке Ед займав протягом восьми років, – він оздоблював стіл проектами, завішував стіни підрядницькими технічними завданнями. Наразі там проживає орендар. Сад. Насправді патіо, вхід з першого поверху. Неохайно розкидані вапнякові плити, пара вживаних дерев'яних садових стільців, молодий ясен, що згорбився в дальньому кутку, довготелесий і самотній, наче непопулярний підліток. Час від часу мені дуже хочеться його обійняти. Перший поверх. Нижній поверх, [13 - У британському варіанті англійської «перший» поверх означає «загальноприйнятий» другий поверх, у той час як перший називають «нижнім» (ground floor).] якщо ви з Британії, чи premier еtage, [14 - Перший поверх (фр.).] якщо ви з Франції (я – ані перше, ані друге, але протягом аспірантури прожила трохи в Оксфорді, між іншим, в окремому котеджі, а минулого липня почала вивчати fran?ais [15 - Французька мова (фр.).] у мережі). Кухня – відкритого планування, «велична» (знову слова маклера), із заднім виходом, що веде до саду, та бічним виходом у сквер. Підлога з білої берези, тепер заляпана калюжами мерло. [16 - Merlot – сорт французького вина, переважно з червоного винограду.] У коридорі – дамська кімната, або червона кімната, як я її називаю. Їдальня, встелена перським килимом, що досі тішить ступні своєю розкішною м'якістю. Другий поверх. Бібліотека (Едова; полиці вгинаються від книжок, потрісканих корінців та вицвілих суперобкладинок, які вкладені тісно, ніби зуби у щелепі) та робочий кабінет (мій; скромний, добре провітрюваний, ноутбук «Макбук» покоїться на столі від «Ікеї», [17 - IKEA – одна з найбільших та найпопулярніших мереж продажу меблів і товарів для дому.] – мое поле битви в мережевих шахах). Друга вбиральня, ця пофарбована блакитним кольором під назвою «Райське захоплення», що досить честолюбно як на кімнату, де тільки рукомийник та унітаз. Також глибока комірчина для прання, яку я одного дня, можливо, перетворю на фотолaboratorію, якщо коли-небудь перейду з цифри на плівку. Здається, мене це цікавить усе менше. Третій поверх. Господарева (господинева) спальня та ванна. Більшу частину цього року я провела в ліжку; тут один із тих автоматично регульованих матраців, в якому два боки налаштовуються окремо – Ед запрограмував свій на майже пухову м'якість, мій же – твердий. «Ти спиш на цеглі», – якось сказав він, побренькуючи пальцем по простирadлу.

«А ти на купчастих хмарах», – відповіла я йому. Потім він цілував мене, довго та повільно.

Після того, як вони пішли, тими чорними, порожніми місяцями, я ледве могла видертися з-під простирadл, лише повільно крутилася, ніби морська хвиля, від одного боку до іншого, замотуючись у спальну білизну та розмотуючись із неї.

Також тут кімната для гостей та приєднана ванна.

Четвертий поверх. Колись – житло для прислуги, тепер – спальня Олівії та друга кімната для гостей. Інколи вночі я блукаю по її кімнаті, наче привид. Інколи вдень я стою у дверях, спостерігаючи за повільним ширянням пилинок у променях сонця. Буває, що я тижнями взагалі не відвідую четвертий поверх, так що він починає танути в моїй пам'яті, ніби відчуття дошу на шкірі.

Не має значення. Я поговорю з ними ще раз завтра. Тим часом, жодних ознак людей по сусідству.

Середа, 27 жовтня

4

Довготелесий підліток вистрибує з дверей будинку номер 207, наче кінь через пересувний бар'єр, та галопом несеться вулицею повз мої передні вікна. Я не встигаю його добре роздивитися – прокинулась рано після пізньої ночі з фільмом «З минулого»[18 - «**Out of the Past**» (1947) – американський фільм-нуар реж. Жака Турнера.] та намагаюся вирішити, чи один ковток мерло буде мудрим рішенням; аж раптом краєм ока вловлюю, як за вікном проноситься білява чуприна й перекинутий через одне плече рюкзак. За мить його вже не видно.

Перехиляю свій келих, пливу нагору та всідаюся за стіл. Беру свій «Нікон».

На кухні будинку 207 я бачу батька, кремезного чоловіка, спину якого освітлює екран телевізора. Я прикладаю фотоапарат до ока та наближаю телезображення: програма «Сьогодні».[19 - «**Today**» – американське ранкове телешоу на каналі **NBC**.] Я могла б збігти униз і собі увімкнути телевізор, роздумую я, та дивитися програму разом із сусідом. Або можу переглядати її просто тут, на його екрані, крізь свій об'єктив.

Віддаю перевагу другому варіанту.

Востаннє я вже досить давно виходила роздивитися фасад сусідньої будівлі, натомість Гугл дарує мені панорами вулиць: побілений камінь із ледь вловними ознаками стилю боз-ар,[20 - Боз-ар (франц. **beaux-arts** – красні мистецтва) – еклектичний стиль архітектури середини XIX ст. у Франції.] увінчаний «вдовоною доріжкою».[21 - **Widow's walk** – відгороджена платформа з перильцями на даху будинку.] З вікна, звісно, я можу роздивитися тільки один бік будинку; крізь східні вікна чітко видно кухню, невелику вітальню на другому поверсі та спальню над нею.

Вчора прибув взвод вантажників, й вони по черзі тягали дивани, телевізори та старовинний гардероб досередини. Чоловік контролював цей потік. Я не бачила дружини ще відтоді, як вони тільки заіхали. Мені цікаво, як вона виглядає.

Я саме збираюся поставити шах і мат гравцю з ніком «Рук-н-Ролл», [22 - **Rook-n-roll**, англ. **rook** – тура (шахова фігура).] коли чую дзвінок. Човгаю донизу, ляскаю по кнопці зумера, відмикаю вхідні двері й бачу за ними постать мого жильця знизу, який виглядає, як то кажуть, грубувато, але путяще. Він справді вродливий, з масивною щелепою, очима, наче два люки, темними та глибокими. Такий собі Генрі Фонда [23 - **Henry Fonda (1905–1982)** – відомий американський актор театру й кіно минулого століття.] після довгої нічки (я не єдина, хто так вважає. Девід любить весело провести час із випадковими подругами, як я помітила. Тобто почула).

– Сьогодні іду на Бруклін, – повідомляє він. Я проводжу пальцями крізь волосся.

– Добре.

– Тобі потрібно з чимось допомогти перед тим, як я піду? – Звучить, неначе пропозиція, неначе репліка з нуарового фільму. Просто склади губи до купи та подуй. [24 - Цитата героїні акторки Лорен Беколл з фільму-нуар «Маєш і не маєш» («**To Have and Have Not**», 1944 (Прим. пер. і ред.).]

– Ні, дякую. У мене все в нормі.

Він дивиться на мене, звузивши очі.

– Лампочки поміняти не треба? Тут темно.

– Мені подобається, що кімнати темні, – кажу я. Як і мої чоловіки, хочеться додати. – Це ж з «Аероплану»? [25 - «**Airplane**» (1980) – американська кінокомедія режисерів Девіда та Джеррі Цукерів і Джима Абрахамса...] – Що ж, весело тобі... – Потусити? Провести вечір? Покохатися? – ...Провести вечір.

Він обертається та йде.

– Знаєш, ти можеш заходити через двері з підвалу, – кажу я йому в спину, додаючи ноток грайливості до голосу. – Найімовірніше, я буду вдома. – Сподіваюся, він хоча б усміхнеться. Він тут вже два місяці, та я жодного разу не бачила бодай натяку на посмішку.

Він киває. Він виходить.

Я зачиняю двері, двічі прокручуючи замок.

Розглядаю себе у дзеркалі. Зморшки – неначе спиці навколо моїх очей. Неприбрана кучма темного волосся, де-не-де потигрована сивиною, вільно спадає мені на плечі; у заглибині пахв – колюча стерня. Живіт обвис. Стегна поштриховані ямочками. Шкіра майже крикливо-бліда, на руках і ногах проступають фіолетові вени.

Ямочки, штрихи, стерня, зморшки: мені треба щось із собою зробити. Колись у мене була така собі простацька краса, як говорили інші, зокрема Ед. «Я

вважав тебе просто ідеальною дівчинкою», – сказав він, коли усе вже наближалось до кінця.

Я опускаю погляд на пальці на ногах, що бігають брижами по кахельній підлозі, – довгі й тонкі, одна (чи радше десять) з моїх кращих рис, яка, проте, зараз виглядає дещо по-хижацькому. Я нишпорю в шафі з ліками, де один на одному, наче тотемні стовпи, поскладані флакони з пігулками, й дістаю з глибин щипці для нігтів. Нарешті хоч одна проблема, з якою я можу дати собі раду.

Четвер, 28 жовтня

5

Акт купівлі-продажу опубліковано вчора. Мої нові сусіди – Алістер і Джейн Расселли; вони заплатили три мільйони чотириста п'ятдесят тисяч доларів за своє скромне житло. Гугл каже, що він – один із власників середньої консалтингової компанії, яка раніше знаходилась у Бостоні. Її ж відслідкувати неможливо – самі спробуйте ввести Джейн Расселл у пошуковій системі.

Жвавий же квартал вони собі обрали.

Будинок Міллерів через дорогу – хто йде сюди, покинь усі надії – один з п'яти будинків, які я можу оглядати зі своїх південних вікон. Зі східного боку стоять дві ідентичні Сірі Сестри-близнючки:[26 - Сірі сестри, або Граї, – персонажі давньогрецької міфології Пефредо та Еніо – вартові горгон.] однакові коробчасті карнизи увінчують вікна, однакові передні двері кольору зелених скляних пляшок. Справа – у трішки сірішої Сестри – живуть Генрі та Ліза Вассермени, давні тутешні мешканці: «Вже сорок років тут живемо і з'їжджати не збираємось», – хвалилася місис Вассермен, коли ми сюди переїхали. Вона тоді забігла до нас («в обличчя») сказати, наскільки вона («та мій Генрі») обурені прибуттям «ще одного сімейства молодих мажорів» до «того, що колись ще можна було назвати справді добросусідським кварталом».

Ед тоді ошалів. Олівія назвала свого плюшевого кролика Мажором. Відтоді Вассермени, про яких ми почали говорити тільки у множині, зі мною не розмовляли, хоча я живу сама, сама собі сімейство. Вони не надто приязно ставляться й до мешканців другої Сірої Сестри, сім'ї з підходящим прізвиськом Грей.[27 - В оригіналі прізвисько – Gray. Британському слову grey (сірий) відповідає американський варіант gray із тим же значенням.] Дві близнючки-підлітки, батько – співвласник дрібної фірми, що спеціалізується на злитті та поглинанні, мати – завзята господиня книжкового клубу. Книга

цього місяця, яка вказана на їхній сторінці в «Мітап»[28 - Meetup - соціальна мережа для організації різноманітних групових зустрічей людей поза Інтернетом.] і яку саме палко обговорюють у вітальні Греїв восьмеро жінок середнього віку, - «Джуд Непримітний».[29 - «Jude the Obscure» (1895) - останній роман визначного британського письменника, поета і драматурга Томаса Гарді (1840-1928). (Прим. ред.)]

Я також її прочитала, уявляючи, що я членкиня їхньої групи, заразом наминаючи кавовий торт (дуже незручно) та потягуючи вино (це мені вдавалося непогано). «Як тобі "Джуд", Анно?» - запитала б мене Крістін Грей, і я б відповіла, що вважаю його й справді досить непримітним. Ми би посміялися. Між іншим, саме зараз вони й сміються. Я пробую посміятися разом із ними. Сьорбаю вино.

На захід від Міллерів живуть Такеди. Чоловік - японець, мати - біла, а їхній син невимовно вродливий. Він грає на віолончелі; у теплі місяці він репетирує в невеличкій вітальні з відчиненими навстіж вікнами, тому Ед раніше підіймав і наші вікна. Однієї ночі давно минулого червня ми з Едом танцювали під мелодії якоїсь сюїти Баха: погойдувалися на кухні, я поклала голову йому на плече, його пальці переплелися за мою спину, а хлопчик через дорогу грав собі та грав. Цього літа його музика також прибувала до нашого будинку, підійшла до моєї вітальні та ввічливо постукала по склу: «Впусти мене». Я не хотіла, не могла - я ніколи не відчиняю вікна, ніколи, - та все одно могла почути, як вона м'яко шепоче, благає: «Впусти мене. Впусти мене!»

Номери 206-208, незаселений здвоений будинок із піщанику, межує з домом Такед. Якесь товариство з обмеженою відповідальністю купило його два листопади тому, та досі туди ніхто не переїхав. Таємниця. Майже рік риштування чіплялося за його фасад, наче висячі сади; за одну ніч воно все зникло, - це сталося за кілька місяців до того, як Ед та Олівія пішли, - й відтоді нічого не змінилося.

Ось така моя південна імперія та її суб'єкти. Ніхто з цих людей не був мені другом; з більшістю з них я не бачилася більше одного-двох разів. Думаю, то все через міське життя. Мабуть, Вассермени щось про мене пронюхали ще тоді. Цікаво, чи знають вони, на що я перетворилася.

Занехаяна католицька школа межує з моїм будинком зі сходу, майже спирається на нього: це школа святої Димфни, [30 - Християнська свята, що жила у VII ст. в Ірландії.] закрита ще відколи ми почали тут жити. Ми лякали Олівію, що відправимо її туди, коли вона погано поводитимася. Стіни з пористого коричневого каменю, потемнілі від бруду вікна. Принаймні, такою я собі її пригадую; я вже давно не дивилася на цю будівлю.

А просто на захід від мене - сквер. Невеличкий, площею приблизно у два домогосподарства завширшки та два завглибшки, з вузькою брукованою стежкою, що з північного боку з'єднує нашу вулицю з іншою. Два платани, неначе вартіві, стоять по обидва його кінці та полум'яніють листям; низька залізна огорожа оточує обидва боки. Це, як казав той гідний цитування маклер, дуже оригінально.

І, звісно, будинок за сквером: номер 207. Лорди продали його два місяці тому та поспішно залишили будівлю, полетівши на південь на свою пенсійну віллу, що у Веро Біч.[31 - **Vero Beach** – місто на узбережжі Атлантичного океану, центр округу Індіан-Рівер, штат Флорида.] Дорогу Алістеру та Джейн Расселлам.

Джейн Расселл![32 - Тут мається на увазі американська актриса, співачка і танцюристка Джейн Расселл (1921–2011), один із секс-символів Голлівуду 1940 – 50-х рр.] Моя фізіотерапевтка ніколи про неї не чула.

– «Джентльмени віддають перевагу білявкам», [33 - **«Gentlemen Prefer Blondes» (1953)** – американська музична кінокомедія реж. Г. Гоукса. У головних ролях – Мерилін Монро і Джейн Расселл.] – сказала я.

– Не пригадую такого, – відповіла вона. – Біна молодша за мене; можливо, в цьому й суть.

Усе це сталося сьогодні, тільки раніше; не встигла я й почати протестувати, як вона вже зав'язала одну мою ногу поверх іншої та перекинула мене на правий бік. Від болю я ледь хапала ротом повітря.

– Це корисно для твоїх підколінних сухожиль, – запевнила вона мене.

– Сучка, – видихнула я.

Вона притиснула мое коліно до підлоги.

– Ти платиш мені не за те, щоб я з тобою панькалась. Я здригнулася.

– Можна заплатити, щоб ти пішла геть?

Біна приходить раз на тиждень і допомагає мені ненавидіти життя, як я люблю говорити, та повідомити мене про свої найсвіжіші сексуальні пригоди, що трішечки цікавіші, ніж мої. Тільки у випадку Біни вся проблема в тому, що вона перебірлива.

– Половина хлопців у цих додатках використовують фото п'ятирічної давнини, – скаржиться вона, хитаючи водоспадом волосся, що протікає по одному плечу, – а інша половина – одружені. А ще інша половина мають серйозні підстави бути самотніми.

Вона говорить про три половини, але ти не вступаєш у математичну дискусію з людиною, яка вивертає тобі хребет.

Місяць тому я зареєструвалася на «Тіндері», [34 - **Tinder** – мобільний додаток для знайомства та організації швидких зустрічей з людьми, які живуть неподалік.] «просто щоб подивитися», як говорила я сама собі. «Тіндер», пояснювала Біна, зводить тебе з людьми, з якими ти вже перетиналася в житті. Але що, коли ти ще в житті ні з ким не перетиналася? Що, коли ти навечно приречена тинятися в межах тих самих чотирьох тисяч вертикально впорядкованих квадратних футів [35 - Приблизно **371,6 м2.**] і нікуди не виходити за їхні межі?

Не знаю. Перший профіль, який я помітила, був профіль Девіда.

Я одразу ж видалила свій обліковий запис.

Минули чотири дні, відколи я вперше мигцем побачила Джейн Расселл. Вона точно не мала таких пропорцій, як у первинно відомої мені Джейн з її торпедоподібними грудьми і осиною талією, але й я також таким похвалитися не можу. Сина я бачила лише раз, учора зранку. Чоловік проте – широкоплечий, з густими бровами та довгим прямим носом – постійно на видноті в будинку: збиває яйця на кухні, щось читає у вітальні, час від часу заглядає до ванної, наче шукає когось.

П'ятниця, 29 жовтня

6

Сьогодні в мене leçon[36 - Урок (фр.)] французької, а ввечері – «Дияволиці».[37 - «Les Diaboliques» (1954) – французький психологічний трилер реж. Анрі-Жоржа Клузо.] Шуряка-чоловік, його «дещо підупала» дружина, коханка, вбивця та зниклий труп. Що може бути кращим за зниклий труп?

Та спочатку – службові справи. Я ковтаю свої пігулки, приземляюся перед ноутбуком, штовхаю мишку вбік та заходжу на «Агору».

У будь-який час, завжди, там принаймні кілька десятків користувачів у мережі, наче розсипані по світу сузір'я. Деяких із них я знаю по імені: Талія із затоки Сан-Франциско;[38 - Bay Area – велика міська агломерація у штаті Каліфорнія, сформована навколо затоки Сан-Франциско.] Філ з Бостона;[39 - Найбільше місто штату Массачусетс.] юристка з Манчестера[40 - У США найбільше місто штату Нью-Гемпшир.] із зовсім неюридичним ім'ям Мітці; Педро, болівієць, чия кульгава англійська не гірша за мій піджин[41 - Піджин – спрощений варіант мови, що використовується між етнічними групами та не є рідною мовою для жодної з них.] французької. У всіх інших є нікнейми, і в мене також; пам'ятаю, коли обирала свій, дуже дотепним мені здавався «Аннагорафоб», та потім я написала одному з користувачів, що я психологиня, і ця інформація швидко розійшлася. Тому тепер я «доктор_тут». Зараз вона вас огляне.

Агорафобія: у перекладі означає страх ринкових площ, на практиці ж під цей термін підпадає цілий ряд тривожних розладів. Перший випадок документується кінцем 1800-х, пізніше, аж через сто років, її «класифікували як окремий об'єкт діагностики», хоча часто ця фобія супроводжує інші панічні розлади. Можете прочитати про це, якщо хочете, у «Діагностичному і статистичному посібнику із психічних розладів»,[42 - Diagnostic and Statistic Manual of mental disorders (DSM) – посібник із діагностики й статистики психічних розладів.] видання п'яте. Скорочено

«ДСП-5». Мене завжди це забавляло; звучить як назва кінофраншизи. Вам сподобалися «Психічні розлади-4»? Ви будете у захваті від продовження!

Медицина література стає незвично образною, коли доходить до діагностики. «Агорафобні страхи... включають страх перебувати поза домом на самоті; страх стояння в натовпі чи в черзі; страх ходити мостами». Усе б віддала, лише б побути на мосту. Бляха, усе б віддала, щоб і в черзі постояти. Оце мені теж дуже подобається: «Страх сидіти по центру ряду в театрі». Тільки центральні місця, жодних інших.

Це сторінки 113-133, якщо вас зацікавило.

Багато з нас – ті, кого хвороба вразила найсильніше і кожен по-своєму борюється із посттравматичним стресом, – прикуті до дому, сховані від безладного, масивного зовнішнього світу. Деякі бояться великих натовпів; інші – сум'яття в заторах; мене ж лякають широчінь небес, нескінченність горизонту, повна відкритість, нищівний тиск світу за дверима. «Відкриті простори», як досить туманно називає їх «ДСП-5» і охоче подає вниз свої 186 приміток.

Як лікарка можу зазначити, що пацієнтка шукає середовище, яке вона може контролювати. Таким є клінічний погляд на проблему. Як постраждала (так, саме цим словом я користуюсь), я б сказала, що агорафобія не стільки зруйнувала мое життя, скільки сама стала ним.

Екран привітання «Агори» вітається зі мною. Я перевіряю дошку повідомлень, прочісую гілки обговорень. Три місяці не виходжу з дому. Розумію тебе, «Кала88»; у самої вже десять місяців, і припиняти поки не збираюся. «Агора» залежить від настрою? Більше схоже на соціофобію, «РанняПташка». Чи проблеми зі щитовидною залозою. Досі не можу знайти собі роботу. Бідна Меган, я знаю, як це, і мені дуже шкода. Дякуючи Едові, мені робота не потрібна, та я сумую за своїми пацієнтами. Я хвилююся за своїх пацієнтів.

Якась новенька написала мені на електронну пошту. Направляю її на посібник із виживання, який я створила нашвидкуруч ще навесні: «Отже, у вас панічний розлад», – на мою думку, звучить приємно та жваво.

П: Що мені їсти?

В: «Синій фартух», «На тарілці», «Свіжий Привіт»[43 - Blue Apron, Plated, HelloFresh – американські служби доставки продуктів харчування.]... у США дуже багато варіантів доставки! Ті, хто за кордоном, мабуть, також зможуть знайти для себе подібні служби.

П: Де мені дістати ліки?

В: Усі великі фармацевтичні компанії США тепер можуть доставити вам усе необхідне під самі двері. Попросіть вашого лікаря поговорити про це з представником місцевої аптеки, якщо виникнуть проблеми. П: Як мені тримати дім у чистоті?

В: Прибирайте його! Найміть службу з прибирання чи займіться цим самотужки.

(Я не роблю ні те, ні інше. Мені б не завадило повитирати пилюку).

П: А як щодо сміття?

В: Ваш прибиральник може про це подбати, або можете попросити якогось із ваших друзів допомогти.

П: Як мені не померти від нудьги? В: А оце вже складніше запитання...

Ну й так далі. Загалом, я задоволена цим документом. Було б непогано, якби свого часу хтось для мене такий створив.

Раптом на екрані вискакує віконечко чату.

СалліIV: Привіт, док!

Я відчуваю, як губи розтягаються в усмішці. Саллі: двадцятишестирічна, живе у Перті, [44 - **Perth** – столиця слабко залюдненого австралійського штату Західна Австралія.] на неї напали цього року на Великдень, у неділю. У неї були зламана рука й важкі забиття очей та обличчя; особу гвалтівника так і не встановили, його не затримали. Саллі чотири місяці провела вдома, ізольована в найізольованішому місті у світі, але тепер вона вже протягом більше десяти тижнів періодично виходить із дому – молодчага, як вона сама каже. Психолог, аверсивна терапія і пропранолол. [45 - Синтетичний антигіпертензивний препарат із групи бета-блокаторів.] Ніщо так не допомагає, як бетаблокатори.

доктор_тут: Тобі привіт! Усе добре?

СалліIV: Усе кльово! Сьогодні була на пікніку!!!

Вона завжди любить ставити знаки оклику, навіть у найглибші періоди своєї депресії.

доктор_тут: І як усе пройшло?

СалліIV: Я вижила!:)

А ще їй дуже подобається ставити смайлики.

доктор_тут: Та ти просто виживальниця! Як справи з «Індералом»? [46 - Таблетки, активною речовиною яких є пропранолол.]

СалліIV: Добре, я вже зменшила дозу до **80** мг.

доктор_тут: **2** на день?

СалліIV: **1!!**

доктор_тут: Мінімальна доза! Чудово! Побічні ефекти?

СалліIV: Сушить очі, оце й усе.

Дуже непогано. Я приймаю схожі ліки (серед багатьох інших), і час від часу головний біль ледь не роздирає мені мозок. Пропранолол може призвести до мігрень, серцевої аритмії, задишки, депресії, галюцинацій, важких шкірних реакцій, нудоти, діареї, зниження рівня лібідо, безсоння та сонливості. «Цим лікам не вистачає ще більше побічних ефектів», – якось сказав мені Ед.

– Самозаймання, наприклад, – запропонувала я.

– Енергійна срачка.

– Повільна і болісна смерть.

доктор_тут: Рецидивів не було?

СалліIV: Минулого тижня трусило.

СалліIV: Але я впоралась.

СалліIV: Вправи для дихання.

доктор_тут: Старий добрий паперовий пакет.

СалліIV: Відчуваю себе ідіоткою, але воно працює.

доктор_тут: Не можу не погодитись. Усе правильно.

СалліIV: дякс:)

Я потягую своє вино. Раптом вискакує віконце іншого чату: Ендрю, чоловік, з яким я познайомилася на сайті фанатів класичного кінематографу.

Серія фільмів за Гремом Гріном[47 - **Graham Greene (1904-1991)** - англійський письменник і драматург.] @ Анжеліка,[48 - **Angelika Film Center** - американська мережа кінотеатрів, що показує у прокаті незалежне та іноземне кіно.] на цих вихідних?

Я вагаюся. «Повалений бовван»[49 - **«The Fallen Idol» (1948)** - англійська детективна драма реж. Керола Ріда. Екранізація оповідання Грема Гріна «Кімната в підвалі».] - мій улюблений фільм за його твором - про приреченого дворецького і фатальний паперовий літачок, а ще минуло вже п'ятнадцять років, відколи я востаннє переглядала «Міністерство страху».[50 - **«Ministry of Fear» (1944)** - американський фільм-нуар реж. Фріца Ланга.] А ще, звісно, саме завдяки старим фільмам ми зійшлися з Едом.

Та я ще не пояснювала Ендрю свою ситуацію. Мое «Не можу» ii продемонструє. Повертаюся до Саллі.

доктор_тут: Ти продовжуєш відвідувати сеанси своєї психологині?

СалліIV: Так:) Дякую. Тепер тільки раз на тиждень. Вона каже, в мене помітний прогрес.

СалліIV: Ліки та ліжко - ключ до всього.

доктор_тут: Проблем зі сном немає?

СалліIV: Досі сняться жахіття.

СалліIV: А ти?

доктор_тут: Я багато сплю.

Мабуть, забагато. Треба згадати про це, коли говоритиму з доктором Філдінгом. Не впевнена, що зроблю це.

СалліIV: Як твій прогрес? Борешся?

доктор_тут: Не так швидко, як у тебе! ПТСР[51 - Посттравматичний стресовий розлад - психічний розлад, що виникає внаслідок якихось психотравмуючих подій.] - то жах. Але я сильна.

СалліIV: Звісно, сильна!

СалліIV: просто хотіла перевірити, як тут мої друзі - люблю вас усіх!!!

Я кажу Саллі **adieu**, [52 - Бувай (фр.).] й тієї ж миті у «Скайп» телефонує мій репетитор.

«Бонжур, Ів», – бурмочу я собі під ніс. Якусь мить вагаюся перед тим, як підняти слухавку; я розумію, що хочу його побачити – те чорнильне волосся, той темнуватий рум'янець шкіри. Ті брови, що насуваються одна на одну та змикаються, наче **l'accent circonflexe**, [53 - Циркумфлекс (фр.) – знак у вигляді перевернутої «пташки» (^).] коли я дивую його своїм акцентом, що буває досить часто.

Якщо Ендрю знову відмітиться, я його ігноруватиму, поки що. Можливо, назавжди. Класичний кінематограф: його я ділю з Едом. Більше ні з ким.

Я перевертаю пісочний годинник на своєму столі, дивлюся, як маленька піраміда піску ніби пульсує, коли піщинки утворюють ямочку. Так багато часу. Практично рік. Я майже рік не виходила з дому.

Ну, майже. П'ять разів за вісім тижнів я наважувалась вийти назовні, через задній вихід, до саду. Моя «таємна зброя», як називає **ii** доктор Філдінг, то моя парасоля – Едова парасоля, якщо точніше, розхитана штукенція фірми «Лондонський туман». [54 - **London Fog** – британська фірма одягу.] Доктор Філдінг, якого також можна назвати розхитаною штукенцією, наче опудало, стояв у саду, а я відчиняла двері, розмахуючи парасолею, ніби мечем. Ривок пружини – вона розцвітає; я уважно вивчаю **ii** тіло, **ii** ребра та шкіру. Темний тартан, [55 - Традиційний орнамент, що формується із перехресних вертикальних і горизонтальних смуг різного кольору.] на кожній складці купола розміщені чотири чорні квадрати, чотири білі лінії по горизонталі та вертикалі. Чотири квадрати, чотири лінії. Чотири чорних, чотири білих. Вдихни, порахуй до чотирьох. Видихни, порахуй до чотирьох. Чотири. Магічна цифра.

Парасоля виступає просто переді мною, наче шабля, наче щит.

І тоді я виходжу.

Видих, два, три, чотири.

Вдих, два, три, чотири.

Нейлон сьє від сонця. Я спускаюся однією сходинкою вниз (хоча там їх, звісно, чотири) та підіймаю проти світила парасолю, зовсім трішечки, розглядаю крайчик його тufель, його гомілки. Вічним зором бачу, як зливаю осипається світ, наче вода, що хоче залити мій водолазний дзвін. [56 - Водолазний дзвін – підводне обладнання для транспортування водолазів на глибину, що має форму дзвона без дна.]

– Пам'ятай, що в тебе є своя таємна зброя, – чую голос доктора Філдінга.

Ніяка це не таємна зброя, хочеться закричати мені; це тільки задрипана парасоля, яку я витягла на вулицю під яскраве сонце.

Видих, два, три, чотири; вдих, два, три, чотири – і несподівано, але це спрацьовує; я виводжу себе вниз сходами (видих-два-три-чотири) та проходжу далі кілька ярдів по газону (вдих-два-три-чотири). Доки панічний приплив усередині не проривається вгору висхідним потоком, заливає мені зір, глушить голос доктора Філдінга. А тоді... краще про це не думати.

Субота, 30 жовтня

7

Буря. Ясен у дворі страхотливо загинається, спохмурнілі вапнякові плити набрякають вологою. Пригадую, як одного разу я була у патіо та через вітер упустила келих; він вибухнув, наче мильна бульбашка, мерло спалахнуло на землі й наповнило вени кам'яної кладки, темною кривавою павутиною підповзло до моїх ніг.

Іноді, коли небо насувається донизу, я уявляю себе над ним, у літаку чи на хмарі, я розглядаю острів унизу: мости, що спицями тягнуться від його східного узбережжя; машини, яких до нього притягує, наче мух, що рояться навколо лампочки.

Я вже так давно не відчувала дотиків дощу на своїй шкірі. Чи вітру – пестоців вітру, ледь не сказала я, тільки це звучить як рядок із дешевого любовного роману на полиці в супермаркеті.

Але це правда. А ще сніг, хоча дотику снігу я більше ніколи не хочу відчувати.

Разом із яблуками сорту «Бабуся Сміт» служба «Свіжа доставка» привезла мені сьогодні персик. Цікаво, як таке могло статися.

Того вечора, коли ми познайомилися на артхаузному показі «39 сходинок», [57 - «39 Steps» (1935) – трилер реж. Альфреда Гічкока.] ми з Едом порівнювали свої історії. Я розповіла йому, що моя мама привчила мене до старих трилерів і класичного нуару; у підліткові роки я віддавала перевагу товариству Джин Тірні [58 - Gene Tierney (1920–1991) – американська кіноактриса] та Джиммі Стюарта [59 - James Stewart (1908–1997) – американський кіноактор.] перед моїми однокласниками. «Не можу визначитися, мило це чи сумно», – сказав Ед, який до минулого вечора жодного разу в житті не бачив чорно-білого кіно. За дві години його рот вже заліз до мого.

Тобто твій рот заліз до мого, як він би мене виправив.

Доки ще не з'явилася Олівія, ми дивилися по фільму, як мінімум, раз на тиждень – усі перевірені часом саспенс-стрічки[60 - **Suspense**– піджанр кінематографу, що характеризується створенням особливої атмосфери схвильованості, тривожної невизначеності, напруження, які постійно зростають і затягують глядача у співучасть подіям на екрані.] мого дитинства. «Подвійна страховка», [61 - **«Double Indemnity» (1944)** – американський фільм-нуар реж. Біллі Вайлдера.] «Газове світло», [62 - **«Gaslight» (1944)** – містичний трилер у жанрі нуар реж. Джорджа К'юкора.] «Диверсант», [63 - **«Saboteur» (1942)** – шпигунський трилер реж. А. Гічкока.] «Великий годинник» [64 - **«The Big Clock» (1948)** – фільм-нуар реж. Джона Ферроу.]... Ті ночі ми пережили в монохроматичному тоні. Для мене то було можливістю згадати старих друзів; для Еда – завести нових.

А ще ми придумували списки. Список фільмів серії «Тонка людина», [65 - **«The Thin Man»** – кінофраншиза, серія комедійних детективів про пригоди одруженої пари приватних розслідувачів.] від найкращого (оригінал) до найгіршого («Пісня Тонкої людини»). Найкращі фільми небувалого врожаю 1944-го. Найкращі моменти із Джозефом Коттеном. [66 - **Joseph Cotten** – популярний американський актор.]

Я й сама можу писати такі списки, звісно. Наприклад: найкращі «гічкоківські» фільми, зняті не Гічкоком.

Поїхали: «М'ясник», ранній фільм Клода Шаброля, [67 - **Claude Chabrol (1930–2010)** – французький режисер і теоретик, один з представників «нової хвилі» французького кіно.] який Гіч, за загальноприйнятою думкою, хотів зняти сам. «Темний прохід» [68 - **«Dark Passage» (1947)** – американський нуар-трилер реж. Делмера Дейвса.] із Гамфрі Богартом [69 - **Humphrey Bogart (1899–1957)** – американський кіноактор (Прим. пер. і ред.).] і Лорен Беколл [70 - **Lauren Bacall (1924–2014)** – американська кіноактриса, відома своєю ефектною зовнішністю та низьким грубуватим голосом.] – освідчення в коханні місту Сан-Франциско, огорненому оксамитовим туманом, це праотець усіх фільмів, де персонаж лягає під скальпель, щоб замаскуватися. «Ніагара» [71 - **«Niagara» (1953)** – кольоровий нуар-трилер реж. Генрі Гетевея.] з Мерилін Монро; «Шарада» [72 - **«Charade» (1963)** – американський романтичний детектив реж. Стенлі Донена.] з Одрі Гепберн; [73 - **Audrey Hepburn (1929–1993)** – британська актриса, модель, громадська діячка.] «Раптовий страх» [74 - **«Sudden Fear» (1952)** – американський нуар-трилер реж. Девіда Міллера.] із бровастою Джоан Кроуфорд, [75 - **Joan Crawford (1904–1977)** – американська зіркова актриса німого та звукового кіно.] «Дочекайся темряви»: [76 - **«Wait until dark» (1967)** – камерний психологічний трилер реж. Теренса Янга.] знову Гепберн, сліпа жінка, замкнута у своїй квартирі-підвалі. Я б знавісніла жити у квартирі-підвалі.

Тепер фільми після Гіча: «Зникнення» [77 - **«The Vanishing» (1993)** – екранізація роману «Золоте яйце» Тіма Краббе.] зі своїм несподіваним фіналом; «Несамовитий» – ода маестро від Поланскі; [78 - **Roman Polanski (нар. 1933)** – режисер, уродженець Парижа походження, який виріс у Польщі і працював переважно у Великій Британії (1963–1967), США (1968–1976) і Франції (після 1976).] «Побічна дія», [79 - **«Side Effects» (2013)** – психологічний трилер реж. Стівена Содерберга.] який починається як

антифармакологічне занудство, а потім, наче вугор, переповзає в зовсім інший жанр. Гарзд, далі.

Тепер популярні помилкові цитування фільмів. «Зіграй ще раз, Семе», – як стверджують, це цитата з «Касабланки», [80 - «Casablanca» (1942) – романтична драма реж. Майкла Кертиса.] от тільки ані Богі, ані Бергман цього не говорили. «Він живий», – Франкенштейн не наділив свого монстра статтю; як би болісно це не звучало, але то всього лиш: «Воно живе». «Елементарно, Ватсоне», – фраза дійсно проскакує в першому звуковому фільмі про Голмса, та її немає в жодній із канонічних книжок Конан Дойла.

Добре. Що далі?

Я відкриваю ноутбук, заходжу на «Агору». Повідомлення від Мітці з Манчестера; вдячний звіт про виконану роботу від «Ямочки2016» з Арізони. Нічого цікавого.

У вітальні будинку номер 210 хлопець Такеда водить смичком по своїй віолончелі. Далі на схід четверо Греїв тікають від дощу, вибігають своїми передніми сходами, сміються. За сквером – Алістер Расселл на кухні наповнює склянку водою з-під крана.

8

Пізно пополудні наливаю собі келих каліфорнійського піно-нуар[81 - **Pinot noir** – сорт червоного вина. **Pinot noir** – сорт червоного вина.], коли раптом лунає дзвінок у двері. Склянка випадає мені з рук.

Вона розбивається на друзки, довгий язик вина облизує білу березову підлогу.

– Фак, – вигукую я (помітила: коли навколо нікого немає, я лаюся частіше та голосніше. Ед би вжахнувся. Я й сама жахаюсь.)

Ледь встигаю вхопити жмут паперових рушників, як дзвінок вдруге розриває тишу. Та якого дідька? – думаю я, чи вже озвучую свої думки вголос? Девід годину тому пішов на роботу у Східному Гарлемі – я спостерігала за ним із бібліотеки Еда – та й доставки я ніякої не чекаю. Я схиляюсь, накриваю рушниками розлите вино та уламки, а далі крокую до дверей.

На екрані домофона – високий хлопець у приталеному піджаку, в руках він тримає невелику білу коробку. Це син Расселлів.

Натискаю на кнопку зв'язку.

- Так? - кажу я. Не так гостинно, як «Привіт», але шанобливіше, ніж «Якого дідька?».

- Я живу за сквером, - голосно говорить він, майже переходячи на крик, хоча інтонація голосу в нього при цьому надзвичайно ласкава. - Мама попросила передати це вам. - Бачу, як він підносить коробку до динаміка, а тоді, невпевнений у тому, де саме розташована камера, повільно обертає її, руками окреслюючи кола над головою.

- Звісно, можеш просто... - починаю я. Попросити його залишити коробку в передпокої? Мабуть, не надто по-сусідському, але я вже два дні не приймала ванну, та й кіт на нього може накинутись.

Він так і стоїть на порозі, тримаючи коробку в повітрі.

- ...увійти, - закінчую я та натискаю на зумер.

Із клацанням замок відмикається, я підходжу до дверей з обережністю, як Панч підходить до незнайомих людей чи підходив колись, коли незнайомці ще до нас навідувались.

За матовим склом виростає постать, темна та струнка, як молоде деревце. Я відмикаю засуву, повертаю дверну ручку.

Хлопець справді високий, з дитячим обличчям і блакитними очима, гривкою світло-каштанового волосся та ледь помітним шрамом, що, розсікаючи брову, тягнеться вгору по лобі. На вигляд йому років п'ятнадцять. Він виглядає як хлопець, якого я колись знала та з яким цілувалася ще в літньому таборі в Мені якусь чверть століття тому. Він мені подобається.

- Мене звуть Ітан, - каже він.

- Заходь, - повторюю я.

Ітан переступає поріг.

- Тут темно.

Я клацаю вимикачем на стіні.

Доки я оцінюю Ітана, він оцінює кімнату: картини, кота, який розлігся на кушетці, безформний розсип просяклих рушників, що розповзлися по підлозі кухні.

- Щось трапилося?

- Невеличка аварія, - відповідаю я. - Мене звуть Анна. Фокс, - додаю на випадок, якщо він віддає перевагу формальностям; я вже в такому віці, що йому в (молоді) матері годжуся.

Ми потискаємо руки, а тоді хлопець подає мені коробку, міцно запаковану та перев'язану стрічкою.

- Це вам, - сором'язливо говорить він.

- Поклади ii отам. Може, хочеш чогось випити?

Ітан підходить до дивана.

- Можна води?

- Звісно. - Я повертаюсь на кухню та прибираю розбите скло. - З льодом?

- Ні, дякую.

Наповнюю склянку, тоді ще одну, ігноруючи пляшку піно-нуар на кухонній стійці.

Коробка опускається на журнальний столик, біля мого ноутбука. Я не вийшла зі свого профілю в «Агорі», після того як кілька хвилин тому заспокоювала «ДискоМайкі», в якого саме починався панічний напад; його повідомлення з подякою видніється на екрані.

- Ось, - кажу я, сідаю біля Ітана та ставлю перед ним склянку. Я різко закриваю ноутбук і беруся за подарунок. - Подивимося, що тут у нас.

Розв'язую стрічку, підіймаю кришку та із заглибини у пакувальній тканині витягую свічку - з такими квіточками й стебельцями у пастці воску, наче комахами у бурштині. Я демонстративно підношу ii до обличчя.

- Лаванда, - подає голос Ітан.

- Так і думала, - вдихаю аромат. - Ляблю лаванду. - Спробуй ще раз. - Люблю лаванду.

Він легенько усміхається, кутик рота сіпається догори, наче на ниточці. Я розумію, що вже за кілька років він стане ставним чоловіком. Той шрам - жінки дуритимуть від нього. Дівчата, мабуть, вже дуріють. Чи хлопці.

- Мама попросила передати це вам. Десь кілька днів тому.

- Дуже турботливо. Нові сусіди й мають робити подарунки.

- До нас вже заходила одна леді, - каже він. - Вона сказала, що нам не потрібен такий великий будинок, якщо у нас така маленька сім'я.

- Закладаюся, то була місіс Вассермен.

- Так.

- Ігноруйте ii.

- Так ми й зробили.

Панч зіскочив із кушетки на підлогу та боязко до нас підійшов. Ітан нахилиється до нього, кладе пальці на килимок долонею догори. Кіт вагається, а потім чимчикує до нас, нюхає Ітанові пальці, облизує їх. Хлопець хихоче.

- У котів такі прикольні язики, - каже він, ніби зізнаючись у якомусь гріху.

- Еге ж, - сьорбаю свою воду. - Вони вкриті дрібненькими шипами, ніби голочками, - кажу я на випадок, якщо він не знає слова «шип». Раптово усвідомлюю, що не впевнена, як розмовляти з тими, в кого вже закінчується підлітковий вік; моїм найстаршим пацієнтам із минулого було по дванадцять. - Можна я запалю свічку?

Ітан знизує плечима, посміхається.

- Звісно.

У шухляді столу знаходжу коробку сірників вишнево-червоного кольору, на ній ще напис «Червоний кіт»;[82 - «The Red Cat» - ресторан у Нью-Йорку.] пам'ятаю, як ми з Едом там вечеряли, хоча відтоді минуло вже більше двох років. Чи й трьох. Здається, таджин[83 - Північноамериканська страва з м'яса та овочів, що повільно тушкується у спеціальному горщику, який має таку саму назву.] із курятиною, і, наскільки я пам'ятаю, він похвалив вино. Тоді я ще так багато не пила.

Підпалю сірник, підношу його до гноту.

- Тільки поглянь на це, - кажу я, коли маленький кігтик полум'я роздряпує повітря; сьйво розквітає, його квітка сьє. - Як гарно.

Настає м'яка тиша. Панч вісімками крутиться довкола Ітанових ніг, а потім застрибує йому на коліна. Ітан заливається бадьорим гучним сміхом.

- Думаю, ти йому подобаєшся.

- Я теж так думаю, - визнає він, вигинаючи палець за котячим вухом та лагідно бавлячись із ним.

- Більшість людей йому не подобаються. Погана вдача.

Почувся низький гул, ніби тихенький двигун. Панч і справді муркоче.

Ітан широко посміхається.

- Він цілком хатній кіт?

- В нього є котячі дверцята у дверях на кухню. - Я вказую на них. - Та переважно він з дому не виходить.

- Гарненький, - бурмоче Ітан, доки Панч намагається сховатися в нього під пахвою.

- Як тобі в новому будинку? - запитую я.

Він вагається, погладжуючи котячу голову кісточками пальців.

- Сумую за старим, - нарешті говорить він.

- Я тебе розумію. А де ви жили раніше? - Відповідь я, звісно, вже знаю.

- У Бостоні.

- А що привело вас до Нью-Йорка? - Ця інформація мені також відома.

- Тато отримав нову роботу. - Фактично, його перевели в інший відділ, та я не беруся сперечатись. - Тут у мене більша кімната, - каже Ітан так, ніби це до нього щойно дійшло.

- Люди, які там жили перед вами, зробили велику реставрацію.

- Мама каже, то була реконструкція.

- Саме так. Реконструкція. І вони об'єднали кілька кімнат нагорі.

- Ви були в моєму будинку? - запитує він.

- Кілька разів. Я їх не те щоб дуже добре знала, маю на увазі Лордів. Та в них щороку бувала святкова вечірка, і тоді я до них навідувалась. - Взагалі, востаннє я на неї приходила майже рік тому. Тоді зі мною там був Ед. А через два тижні він пішов.

Я починаю розслаблятися. На мить мені здається, що це завдяки компанії Ітана - з ним легко і в нього м'який голос, навіть кіт це підтверджує, - але потім я розумію, що повертаюся до режиму аналітика, до принципу гоїдалки: передачі та прийому запитань і відповідей. Зацікавленість і співчуття - ось інструменти моїх дій.

І раптом на якусь мить я знову опиняюся в минулому - у своєму офісі на Східній вісімдесят восьмій вулиці, в маленькій тихій кімнатці, залитій приглушеним світлом, де два глибоких крісла стоять одне навпроти одного, а між ними - озерце блакитного килима. Сичить обігрівач.

Двері повільно відчиняються, за ними кімната очікування з диваном та дерев'яним столиком; набік позсувалися стоси номерів «Промінчиків» та «Рейнджера Ріка», [84 - «Highlights», «Ranger Rick» - американські дитячі журнали.] корзина заповнена деталями «Лего»; у кутку муркотить генератор білого шуму. [85 - Генератор білого шуму - умовна назва пристрою, що ретранслює приемні для вуха релаксаційні шуми, які допомагають заснути.]

І двері Веслі. Веслі, мій бізнес-партнер, мій керівник на аспірантурі, людина, яка запросила мене на роботу приватним психологом. Веслі Бріл - Веслі Розумник, [86 - **Bril** від слова **brilliant** - блискучий (розумний).] як ми його називали, носій скуйовджено-залиплої шевелюри та розпарованих шкарпеток, блискавичного розуму та гримучого голосу. Я бачу, як він згорбився у своєму кріслі від Імзів, [87 - **Eames Lounge Chair** - відома модель м'яких шкіряних крісел, сконструйована подружжям архітекторів і дизайнерів Чарльзом і Рей Імзами.] довгі ноги, націлені на центр кімнати, на колінах лежить книга. Прочинене вікно задихається від морозного зимового повітря. Він курих тут. Він підводить погляд.

- Здоров, Фокс, - каже...

- Моя нова кімната більша, ніж стара, - повторює Ітан.

Я відкидаюся назад, перекидаю одну ногу на іншу. Усе це виглядає до абсурду офіційно. Я не можу згадати, коли востаннє перехрещувала ноги.

- Яку школу відвідуєш?

- Домашню, - відповідає він. - Мене навчає мама. - Ще до того, як я встигаю щось відповісти, він киває на фотографію на столику збоку. - То ваша сім'я?

- Так. Це мій чоловік і донька. Його звуть Ед, а її - Олівія.

- Вони зараз вдома?

- Ні, вони не тут. Я живу окремо.

- Овва. - Він погладжує Панча по спині. - Скільки їй років?

- Вісім. А тобі?

- Шістнадцять. У лютому буде сімнадцять.

Олівія б теж так сказала. Він старший, ніж виглядає.

- Моя донька народилася в лютому. На день святого Валентина.

- А я - двадцять восьмого.

- Майже на високосний рік, - кажу я.

Він киває.

- Ким ви працюєте?

- Я психологиня. Працюю з дітьми.

Він морщить ніс.

- Для чого дітям психологи?

- Причини різні. У когось проблеми в школі, у когось - удома.

Деякі важко сприймають переїзди на нові місця.

Він мовчить.

- Наскільки я розумію, якщо ти навчаєшся вдома, тобі доводиться бачитися з друзями поза школою?

Він зітхає.

- Тато знайшов для мене лігу з плавання.

- Ти вже давно цим займаєшся?

- З п'яти років.

- Тобі, мабуть, добре вдається.

- Непогано. Тато каже, я здібний.

Я киваю.

- Мені справді добре вдається, - скромно визнає він. - Я навіть навчаю.

- Ти вчиш плавати?

- Людей з інвалідністю. Не з фізичною тобто, - додає він.

- З порушеннями розвитку?

- Так. Я багато цим займався у Бостоні. Тут я хочу продовжити.

- Як так сталося, що ти за це взявся?

- У сестри мого друга синдром Дауна, а кілька років тому вона побачила Олімпійські ігри й захотіла навчитися плавати. Тому я навчив її, потім ще кількох дітей із її школи. Ну, і тоді мене якось затягнуло у всю цю... - він задумується над правильним словом, - обстановку, якось так.

- Це чудово.

- Я не люблю вечірок і такого подібного.

- Не твоя обстановка.

- Ні. - Тут він усміхається. - Зовсім. Він повертає голову, дивиться на кухню.

- З моєї кімнати мені видно ваш будинок, - каже він. - Отам.

Я повертаюся. Якщо йому видно будинок, то він має на увазі східну його частину, куди виходять вікна моєї спальні. Така думка трішки мене турбує: він же підліток, як-не-як. Я вдруге задумуюся, чи він не гей.

А тоді я бачу, що його очі ніби оскліли.

- Ой... - Я кидаю погляд праворуч, де мали б бути паперові серветки, що лежали в моєму офісі. Натомість там фотографія в рамці, звідки Олівія засліплює мене усмішкою з відсутніми зубами.

- Вибачте, - каже Ітан.

- Усе нормально, не вибачайся, - заспокоюю я його. - Щось не так?

- Нічого. - Він протирає очі.

Я чекаю. Він все ж таки дитина, нагадую я собі – висока, з мутованим голосом, але дитина.

– Я сумую за друзями, – говорить він.

– Розумію тебе. Це нормально.

– Я тут нікого не знаю. – По його щоці котиться сльоза. Він витирає її тильним боком долоні.

– Важко з цими переїздами. Мені теж знадобилося трохи часу, щоб познайомитися з тутешніми людьми.

Він гучно хлюпає носом.

– А ви коли переїхали сюди?

– Вісім років тому. Тобто вже дев'ять. Із Коннектикуту. Він шморгає знову, витирає пальцем носа.

– Це не так далеко, як Бостон.

– Ні. Але переїжджати завжди важко, відстань не має значення. – Мені хочеться його обійняти. Та я цього не робитиму. Місцева відлюдниця розбещує сусідську дитину.

Якийсь час ми сидимо мовчки.

– Можна мені ще трохи води? – запитує він.

– Зараз принесу.

– Ні, все нормально, – він підводиться; Панч стікає по його нозі й збирається під журнальним столиком.

Ітан йде до кухонної раковини. Поки гуде кран, я встаю та підходжу до телевізора, шарпаю нижню шухляду.

– Ти любиш кіно? – запитую я. Відповіді немає; я обертаюся й бачу, що він стоїть біля дверей кухні, прикипівши очима до скверу. Поблизу, в корзині для сміття, флуоресцентно виблискують порожні пляшки.

– Любиш кіно? – повторюю я; він киває. – Ходи, глянеш. У мене ціла бібліотека дисків. Дуже велика. Навіть надто велика, як каже мій чоловік.

– Я думав, ви живете окремо, – бурмоче Ітан, перетинаючи кімнату в мій бік.

– Так, але він все одно мій чоловік. – Я перевіряю обручку на лівій руці, кручу її. – Хоча, ти маєш рацію. – Вказую на висунуту шухляду. – Якщо хочеш узяти на перегляд якийсь фільм, то не соромся. У вас є ДВД-плеер?

– Тато має зовнішній привід для ноутбука.

- Підійде.
 - Думаю, він дозволить мені скористатися.
 - Будемо сподіватись. - Я помалу починаю розуміти, що за фрукт цей Алістер Расселл.
 - А які у вас фільми? - запитує Ітан.
 - Переважно старі.
 - Типу чорно-білі?
 - Переважно чорно-білі.
 - Я ще ніколи не бачив чорно-білого кіно. Я округлюю очі.
 - Ти будеш приємно здивований. Усі найкращі фільми - чорно-білі. Ітан дивиться на мене із сумнівом, але зазирає в шухляду. Майже двісті коробочок, «Крітеріон» та «Кіно», [88 - **Criterion Collection, Kino International** - американські компанії-розповсюджувачі носіїв з фільмами-представниками класичного кінематографу, арт-хаузу, низькобюджетного сучасного кіно.] колекція фільмів Гічкока від «Юніверсал», колекції вибраних нуар-фільмів, «Зоряні війни» (я ж людина, як-не-як). Досліджую корінці. «Ніч і місто», [89 - **«Night and the City» (1950)** - фільм-нуар реж. Жюль Дассена.] «Водоверть», [90 - **«Whirlpool» (1949)** - трилер-нуар реж. Отто Премінгера.] «Це вбивство, кохана моя». [91 - **«Murder, My Sweet» (1944)** - класичний фільм-нуар реж. Едварда Дмित्रіка (1908-1999), яскравого представника української діаспори у США.]
 - Ось, - виголошую я, висмикую одну коробочку й передаю її Ітану.
 - «Повинна настати ніч», [92 - **«Night Must Fall» (1937)** - американський фільм реж. Річарда Торпе.] - читає він.
 - Чудовий фільм, як для початку. Повний саспенсу, проте не страшний.
 - Дякую, - він прочищає горло, кашляє. - Вибачте, - говорить Ітан й тягнеться за водою. - У мене алергія на котів.
- У мене очі лізуть на лоба.
- Чому ж ти одразу не сказав? - Блимаю очима на kota.
 - Він такий привітний. Я не хотів його образити.
 - Дурниці, - кажу я. - Хоча це й мило. Він усміхається.
 - Я, мабуть, піду, - каже хлопець. Він повертається до журнального столика, ставить склянку, згинається, щоб крізь скло звернутися до Панча. - Не через тебе, друже. Гарний хлопчик. - Він випростується, руками проводить по стегнах.

- Тобі принести липку щітку? Щоб познімати шерсть. - Я навіть не впевнена, чи вона в мене є.

- Усе нормально. - Він роззирається довкола. - Можна скористатися вашою вбиральнею?

Я вказую на червону кімнату.

- До твоїх послуг.

Поки він там, я дивлюсь на себе у дзеркало над комодом. Сьогодні в душ, точно. Максимум, завтра.

Повертаюся на диван і відкриваю ноутбук. «Дякую за допомогу, - написав «ДискоМайкі». - Ти моя героїня».

Я вистукую йому швидку відповідь, коли чую звук зливу води. За момент із туалету виходить Ітан, витираючи долоні об джинси.

- Готово, - повідомляє він мені. Хлопець крокує до дверей, з руками в кишенях, типовою школярською ходою.

Я йду слідом.

- Дуже дякую за візит.

- Ще побачимось, - каже він, тягнучи на себе ручку дверей. Не побачимось, думаю я.

- Звісно, побачимось, - відповідаю я вголос.

9

Після того, як Ітан пішов, я вкотре переглядаю «Лору».[93 - «Laura» (1944) - американський детектив-нуар реж. Отто Премінгера.] Це не мало б допомогти: Кліфтон Вебб упивається пейзажами, Вінсент випробовує південний акцент, абсолютно полярні, як крига й вогонь, головні ролі. Але воно спрацьовує, та, о Боже, ця музика. «Вони надіслали мені сценарій, а не музику», - скаржилась якось Геді Ламарр.

Я не гашу свічку, маленька крапля вогню пульсує в темряві.

А далі, намугикуючи мелодію з «Лори», я розблоковую телефон і заходжу в Інтернет на пошуки своїх пацієнтів. Моїх колишніх пацієнтів. Десять місяців тому я їх усіх втратила: я втратила дев'ятирічну Мері, яка страждала через розлучення батьків; я втратила восьмирічного Джастіна, чий брат-близнюк помер від меланомі; я втратила Енні-Мері, яка у дванадцять років продовжувала боятися темряви. Я втратила Рашида (одинадцять років, трансгендер) та Емілі (дев'ять, цькування у школі); втратила десятирічну дівчинку в надзвичайно глибокій депресії, яку, подумати лише, звали

Джой.[94 - Joy (англ.) - радість, щастя.] Я втратила їхні сльози, проблеми, люті і полегшення. Загалом я втратила дев'ятнадцять дітей. Двадцять, якщо врахувати ще мою доньку. Звісно, я знаю, де тепер Олівія. За іншими я наглядала. Не дуже часто - психологам не варто надто слідкувати за життям своїх пацієнтів, колишніх також, - але приблизно раз на місяць, роздута жагою інформації, я лізу в мережу.

Я використовую кілька інструментів для досліджень: фіктивну сторінку на «Фейсбук»; давній профіль «Лінкдіну»; хоча, насправді, з молодими людьми допомагає тільки Гугл.

Після того, як я дізнаюся, що Ава виграла чемпіонат знавців орфографії,[95 - «Spelling bee» (англ. spell - вимовляти по літерах, bee - зібрання) - популярні, зокрема в англomовних країнах, конкурси, де учасникам необхідно по літерах вимовляти певні складні в написанні слова.] що Джейкоба обрали до учнівської ради в середній школі, після дослідження «Інстаграм»-профілю матері Грейс та перегляду стрічки «Твіттера» Бена (йому справді варто увімкнути певні налаштування приватності), після того, як я стираю сльози та перехиляю третій келих червоного, я опиняюся у спальні, переглядаю фото на телефоні. А тоді знову спілкуюся з Едом.

- Вгадай, хто, - кажу я, як завжди.

- Ти вже добряче наклюкалась, ударнице, - зауважує він.

- Сьогодні був довгий день. - Я дивлюся на порожній келих, відчуваю поколювання провини. - Як там Лівві?

- Готується до завтра.

- Ой, дійсно. Який у неї костюм?

- Привида, - каже Ед.

- Тобі пощастило.

- Тобто? Я сміюся.

- Минулого року вона була пожежною машиною.

- Дідько, ми кілька днів із тим провозилися.

- Я провозилася.

Я чую, як він вишкіряється.

Через сквер, крізь вікно на третьому поверсі, у глибині темної кімнати видніється миготіння екрана комп'ютера. Вмикається світло, настає миттєвий світанок; я бачу стіл, настільну лампу, а потім Ітана, що саме скидає светр. Підтверджую: вікна наших спалень дійсно виходять одне на одне.

Він повертається, з опущеними очима знімає із себе сорочку. Я відвертаюсь.

Неділя, 31 жовтня

10

Слабке ранкове світло просочується крізь вікна спальні. Я перевертаюся; стегно грюкає по ноутбуку. Допізна вночі гидотно грала в шахи. Мої коні спотикалися, мої тури обвалювались.

Я волочу себе в душ, а потім витягую з нього, рушником сушу волосся, ковзаю дезодорантом під пахвами. Готова до боротьби, як каже Саллі. Веселого Гелловіну.

Звісно, двері я сьогодні нікому не відчинятиму. Девід виїде о сьомій, говорив, що збирається в центр, здається. Закладаюся, це буде весело.

Він ще запропонував залишити миску із солодощами на ганку.

– Діти розберуть усе за якусь хвилину, як цукерки, так і миску, – відповіла я на це.

Його це, здається, дратує.

– Я дитячим психологом не працював, – відповідає він.

– Для цього й не треба бути дитячим психологом. Вистачає побути колись дитиною.

Тому я збираюся повимикати всюди світло і вдавати, що нікого немає вдома.

Заходжу на свій сайт із фільмами. Ендрю онлайн; він виклав посилання на відгук Полін Каель[96 - **Pauline Kael (1919–2001)** – американська журналістка та кінокритик, співробітниця тижневика «Нью-Йоркер».] на «Запаморочення»[97 - **«Vertigo» (1958)** – містичний трилер реж. А. Гічкока (кольоровий). (Прим. пер. і ред.)] – «дурний» та «пустопорожній», – а під посиланням він створив відкритий список із запитанням: «Найкращий нуар-фільм, щоб дивитися, тримаючись за руки?». («Третій чоловік». Одні тільки останні кадри чого варті.[98 - Культовий британський детектив **«The Third Man» (1949)** завершується кадрами невдалої спроби розставання закоханого письменника з актрисою, чийого коханця-злочинця (і свого друга дитинства) він застрелив. (Прим. ред.)])

Я читаю огляд Каель, кидаю йому повідомлення. За п'ять хвилин він виходить із мережі.

Не можу пригадати, коли мене востаннє хтось тримав за руку.

БУХ.

Знову входні двері. Цього разу я, скрутившись на дивані, дивлюсь «Чоловічу гризотню»[99 - «Rififi» (1955) – найвідоміший фільм реж. Жюль Дассена.] – розширену сцену крадіжки, півгодини без жодної репліки діалогу чи музичної ноти, тільки дієгетичний звук[100 - Дієгетичний звук – у кінематографі звук, джерело якого видне в кадрі, або припускається, що воно «неподалік».] та гул крові у вухах. Ів порадив мені більше часу витратити на французький кінематограф. Імовірно, він не мав на увазі напівніме кіно. **Quel dommage.**[101 - Який жаль (фр.).]

Тоді знову тупе бух у двері, вже вдруге.

Я витягую ноги з-під ковдри, підхоплююсь, знаходжу пульт і ставлю фільм на паузу.

Зовні просіюються сутінки. Я підходжу до дверей та відчиняю.

Бух.

Входжу в передпокій – єдину частину будинку, яка мені не подобається і якій я не довіряю, холодна сіра зона між моїми володіннями та зовнішнім світом. Зараз він наповнений присмерковим мороком, темні стіни, наче руки, що от-от зімкнуться на моєму тілі.

Смуги вітражного скла прикрашають входні двері. Я підходжу, вдивляюсь крізь одну з них.

Тріск, вікно задрижало. У нього поцілили дрібним снарядом: яйце, що вибухнуло, розкидавши навколо блискучі нутрі. Відчуваю, як хапаю ротом повітря. Крізь розмазаний жовток бачу на вулиці трьох дітей із сяючими обличчями та сміливими посмішками, один з них тримає яйце в кулаку.

Ноги не тримають мене, рукою я обпираюся на стіну. Це мій дім. Це моє вікно.

Горло здавлює. Очі наповнюються слізьми. Я здивована, а тоді відчуваю сором.

Бух.

Тоді злість.

Я не можу розчехнути двері й прогнати їх. Я не можу вискочити назовні та протистояти їм. Я грюкаю по вікну, різко...

Бух.

Я ляскаю долонею по дверях. Б'ю кулаком.

Я гарчу, далі реву, мій голос відскакує від стін маленького темного передпокою – приміщення відлунь.

Я безпорадна.

Аж ніяк, чую я голос доктора Філдінга. Вдих-два-три-чотири.

Зовсім ні.

Я не безпорадна. Я майже десять років долала перепони на аспірантурі. Протягом п'ятнадцяти місяців відбувала практику в школах у неблагополучних районах. Сім років я працювала. Я сильна, запевняла я Саллі.

Я закидаю волосся назад, повертаюся до вітальні, висмикую собі подихом повітря та тицяю пальцем по кнопці домофона.

– Забирайтеся геть від мого дому, – сичу я. Авжеж, вони почують цей клекіт ізсередини.

Бух.

Палець дрижить на кнопці.

– Забирайтеся геть від мого дому!

Бух.

Спотикаючись, я біжу через кімнату, підіймаюся сходами, забігаю у свій кабінет, до вікна. Он вони, зібралися гуртом, як мародери, починають облогу мого дому, відкидаючи неозорі тіні в останніх променях вечірнього сонця. Я стукаю по склу.

Один з них показує на мене пальцем, сміється. Замахується рукою, ніби пітчер.[102 - Пітчер – у бейсболі гравець, який кидає м'яч.] Шпурляє ще одне яйце.

Я грюкаю сильніше, шибка ледь не вилітає з рами. Це мої двері.

Це мій дім.

Світ тьмариться в очах.

Раптом я розумію, що вже лечу вниз сходами; раптом я знову опиняюся в темряві передпокою, босі ноги ковзають по кахлю, долоня лягає на дверну ручку. Гнів душить мене; перед очима все пливе. Я хапаю ротом повітря, раз, ще раз.

Вдих-два-три...

Я штовхаю двері. Світло й повітря обдають мене вибуховою хвилею.

На мить усе довкола німіє, стає тихо, як у німому фільмі, повільно, як при заході сонця. Будинки навпроти. Трое дітей посередині. Вулиця навколо них. Тихо й спокійно, спинений годинник.

Присягаюся, я чую гуркіт, наче від поваленого дерева. А тоді...

...а тоді він напірає на мене, роздувається, несеться, наче брила, що вилетіла з катапульти; штовхає мене з такою силою, що я згинаюся від його удару в живіт. Рот розчахується, наче вікно. Всередину кидається вітер. Я – порожній будинок, зігнілі крокви й завивання вітру. Зі стогоном мій дах провалюється...

...і я стогну, зсуваюся, падаю лавиною, поки одна рука дряпає цегляну стіну, а інша рине кудись у просторі. Очі крутяться та смикаються: вогненна червінь листя, тоді темрява; сяйво над жінкою в чорному; світ втрачає кольори, блякне, поки розплавлена білість наповнює мої очі та вирує в них, густа та глибока. Я намагаюся закричати, губи торкаються чогось зернистого. Відчуваю смак бетону. Відчуваю смак крові. Відчуваю, як мої кінцівки викручуються на землі. Поверхня труситься під моім тілом. Тіло труситься під тиском повітря.

Десь на горищі свого мозку я згадую, що таке вже траплялося раніше, на цих же сходах. Я пам'ятаю низьку хвилю голосів, пробоїну дивних слів, чітких та зрозумілих: впала, сусідка, хтось, божевільна. Цього разу – тиша.

Моя рука закинута навколо чиеїсь шиї. Волосся, жорсткіше, ніж мое, третється об мое обличчя. Ноги слабко човгають по землі, по підлозі; і ось я всередині, у прохолоді передпокою, у теплі своєї вітальні.

12

– Ви впали!

Зір наповнюється кольорами та образами, як поляроїдне фото. Я дивлюся на стелю, на вмонтований патрон для лампочки, що витріщається у відповідь своїм блискучим оком.

– Я принесу вам щось... Секундочку...

Я дозволяю своїй голові завалитися набік. Оксамит шелестить у вухах. Кушетка у вітальні – кушетка для пацієнтів. Ха.

– Секунду, секунду...

Біля кухонної раковини стоїть жінка, я бачу лише її спину, по якій тягнеться канат із темного волосся.

Я підношу долоні до обличчя, накриваю ними рота і носа, вдих, видих. Спокійно. Спокійно. Болить губа.

– Я саме йшла до сусіднього будинку, коли побачила, як ті малі гівнюки кидаються яйцями, – пояснює вона. – Я їм сказала: «Що це ви робите, гівнюки малі?» – а потім ви наче... похилилися з дверей і полетіли вниз, як мішок... – Вона замовкає посеред речення. Цікаво, вона хотіла сказати гівна?

Натомість вона повертається, тримаючи в кожній руці по склянці, одна – з водою, інша – з чимось густим і золотавим. Сподіваюся, що то бренді з бару.

– Не знаю, чи справді бренді щось дасть, – каже жінка. – Почуваю себе, ніби в «Абатстві Даунтон».[103 - «Downton Abbey» – британський серіал телеканалу ITV, що виходив з 2010 до 2015 р., дія якого відбувається в Англії на початку XX ст. У серіалі зображено життя титулованої графської родини.] Я ваша Флоренс Найтінгейл![104 - Florence Nightingale (1820–1910) – відома англійська медсестра, організатор і керівник загону санітарок під час Кримської війни 1853–1856 рр.]

– Ви – жінка через сквер, – ледве промимрюю я. Слова похитуються та валяться мені з язика, як п'янчуги біля бару. Я сильна. Жалюгідна.

– Що ви кажете?

Й тоді я, пересилиючи себе:

– Ви – Джейн Расселл.

Вона зупиняється, здивовано дивиться на мене, а тоді сміється, виблискуючи усмішкою в напівтемряві.

– Як ви про це дізналися?

– Ви говорили, що йшли до сусіднього будинку? – Намагаюся вимовляти все чітко. «На горі Арарат», думаю я. «Королева кавалеру каравелу». – Приходив ваш син.

Я розглядаю її крізь тенета власних вій. Вона – з тих, кого Ед схвально назвав би зрілою жінкою: повні губи та стегна, пишний бюст, радісне обличчя, очі кольору блакитного газу. На ній джинси кольору індиго та чорний светр із глибоким декольте, груди прикрашає срібний кулон. Їй десь під сорок, як мені здається. Вона, мабуть, сама ще була дитиною, коли народила свою.

Як і її син, вона подобається мені з першого погляду. Вона підходить до кушетки, штовхає мое коліно своїм.

– Сядьте. На випадок, якщо у вас струс мозку. – Я підкоряюся, підтягуючи своє тіло, а вона тим часом розкладає склянки на столику, тоді присідає

навпроти мене, туди, де вчора сидів її син. Вона повертається у бік телеекрана, морщить лоба.

- Що ви дивитеся? Чорно-білі фільми? - Вражено.

Я тягнуся за пультом та вимикаю телевизор. Екран гасне.

- Темнувато тут, - помічає Джейн.

- Можете увімкнути світло? - запитую я. - Я трохи... - не можу закінчити речення.

- Звісно. - Вона тягнеться через спинку дивана, вмикає торшер.

Кімната наповнюється світлом.

Я закидаю назад голову, розглядаю скошені багети на стелі. Вдих-два-три-чотири. Їх би не завадило підправити. Треба буде запитати Девіда. Видих-два-три-чотири.

- Отже, - каже Джейн, спершись ліктями на коліна, уважно мене розглядаючи. - Що там сталося?

Я заплющую очі.

- Панічний напад.

- О, Господи, люба... Як вас звуть?

- Анна. Фокс.

- Анно. То просто дурні дітлахи.

- Ні, суть не в тому. Я не можу виходити на вулицю. - Я опускаю погляд, хапаю склянку з бренді.

- Але ж ви таки вийшли на вулицю? Обережно з цим, - додає вона, коли я лигаю випивку.

- Мені не варто було виходити назовні.

- Чому? Ви вампірка?

Фактично так, думаю я собі, оцінюючи свою руку - білу, як риб'яче черево.

- У мене агорафобія? - кажу я.

Вона зморщує губи.

- Це запитання?

- Ні, я просто не була впевнена, чи ви знаєте, що я маю на увазі.

- Звісно ж, я знаю. Ви не терпите відкритого простору. Я знову заплющую очі, киваю.

- Але я думала, що агорафобія це коли ви, ну, знаєте, не можете піти кудись у похід. Щось таке, дуже відкрите.

- Я нікуди не можу виходити. Джейн облизує зуби.

- І скільки у вас це триває?

Я перехиляю залишки бренді.

- Десять місяців.

Тему вона вирішує не продовжувати. Я глибоко дихаю, кашляю.

- Можливо, вам потрібен якийсь інгалятор чи щось подібне? Я хитаю головою.

- Це тільки погіршить стан. Прискорить серцебиття. Вона роздумує над цим.

- Можливо, паперовий пакет?

Я ставлю склянку на стіл, тягнуся за водою.

- Ні. Ну, тобто деколи і він стає в пригоді, але не зараз. Дякую, що занесли мене. Мені дуже незручно.

- Ой, та що ви таке...

- Ні, справді. Дуже. Такого більше не повториться, обіцяю.

Вона знову зморщує губи. Дуже жвавий у неї рот, як я бачу. Можливо, вона курить, хоча від неї пахне олією дерева ши.[105 - Центральноафриканська порода дерев із плодами, насиченими рослинними жирами; ароматну олію видобувають із кісточок плодів. (Прим. ред.)]

- Отже, з вами таке вже траплялося раніше? Ви виходили на вулицю і...

Мое обличчя викривлюється у гримасі.

- Ще навесні. Кур'єр доставки залишив мої продукти на передніх сходах, і я подумала, що зможу просто... витягти їх.

- Але не змогли.

- Не змогла. Та багато людей тоді проходили повз. Їм знадобилася десь хвилинка, щоб зрозуміти, що я не божевільна й не безпритульна.

Джейн розглядає кімнату.

- Ви точно не безпритульна. Це місце... просто вау. - Вона замовкає, а переголом витягує з кишені телефон, перевіряє дисплей. - Мені треба повертатися додому, - каже вона, підводячись.

Я намагаюся встати слідом, але мої ноги не бажають співпрацювати.

- Ваш син - дуже гарний хлопець, - кажу я. - Він приніс оце. Дякую, - додаю.

Вона кидає погляд на свічку, що стоїть на столі, торкається ланцюжка на шиї.

- Він хороший малий. Завжди таким був.

- І дуже вродливий.

- Завжди таким був! - Вона просовує ніготь великого пальця в кулон; той розкривається, і вона нахиляється до мене, так що ланцюжок вільно звисає в неї із шиї. Я бачу, що вона хоче, щоб я взяла подивитися. Такий дивний та інтимний момент, ця незнайомка, що нависає наді мною, а я тримаю в руках її кулон. Або ж я просто відвикла від контактів із людьми.

У кулоні маленька фотографія, глянцева та яскрава: маленький хлопчик, років чотирьох, чи близько того, чуприна солом'яного волосся, зубки, наче ряд частоколу після урагану. Одна брова розколота шрамом. Ітан, безперечно.

- Скільки йому тут?

- П'ять. Та він виглядає молодшим, чи не так?

- Я б подумала - чотири.

- Саме так.

- Коли це він встиг так вимахати? - запитую я, відпускаючи кулон. Вона ніжно закриває його.

- Та десь між тоді й тепер! - сміється вона. А тоді раптом: - Ви ж не проти, що я піду? Не перенасититесь киснем?

- Не перенасичуся.

- Може, хочете ще бренді? - запитує вона, нахиляючись над журнальним столиком - там лежить якийсь фотоальбом; вона, мабуть, принесла його із собою. Вона бере його під пахву та вказує на порожню склянку.

- Я обійдуся водою, - брешу я.

- Добре. - Вона зупиняється, погляд застигає на вікні. - Добре, - повторює. - Там якийсь дуже привабливий чоловік щойно підійшов до будинку. - Вона дивиться на мене. - То ваш чоловік?

- Та ні. То Девід. Він орендує в мене кімнату. Внизу.

- То він ваш орендар? - рипить Джейн. - Краще б моїм був!

Дзвінок більше жодного разу не порушував тишу того вечора, взагалі. Можливо, темні вікна відігнали усіх дітей із кошиками. А можливо, то засохлі жовтки.

Падаю в ліжку раніше, ніж зазвичай.

Десь на екваторі моєї аспірантури я познайомилася із семирічним хлопчиком, який страждав від так званого синдрому Котара, психологічного явища, при якому людина переконана, що вона мертва. Рідкісний розлад, випадки у дітей взагалі одиничні; рекомендоване лікування включає антипсихотичний режим або, у важких випадках, електрошокову терапію. Та мені вдалося вилікувати хлопчика розмовами. То був мій перший значний успіх, який **i** привернув увагу Веслі до моєї особи.

Той маленький хлопчик зараз вже десь у підлітковому віці, такий же, як Ітан, майже вполовину молодший за мене. Сьогодні я думаю про нього, тримаючи погляд на стелі, відчуваючи себе мерцем. Мертва, хоч **i** не зникла, я бачу, як життя пролітає повз мене, а я безсила якось на це вплинути.

Понеділок, 1 листопада

13

Коли зранку я понуро спускаюся вниз, на кухню, то бачу записку під дверима до підвалу: «Яйця».

Я розглядаю **ii**, не розуміючи, в чому суть. Девід хоче, щоб я йому приготувала сніданок? Потім я **ii** перевертаю та бачу слово «відчистив» під згином. Дякую, Девіде.

Яйця – це звучить справді чудово, якщо задуматись, тож я розбиваю собі три у сковорідку й готую окату яечню. За кілька хвилин я за столом, обсмоктую залишки жовтка, заходжу на «Агору».

Ранок – це тутешня година пік, оскільки агорафоби часто відчувають гострий неспокій одразу після прокидання. І справді, сьогодні у нас тут затор. Дві години я пропоную всім розраду й підтримку; раджу користувачам відповідні ліки (цими днями я віддаю перевагу іміпраміну, [106 - Антидепресант. Один з перших у своєму роді, але застосовується досі у зв'язку з високою ефективністю.] хоча **i** ксанакс [107 - Лікарський засіб з активною речовиною алпразоламом. Використовується для боротьби з тривожними розладами, депресією, невротами та панікою.] ніколи не виходить з моди); модерую суперечку з приводу (безперечних) плюсів аверсивної терапії; дивлюся, на прохання «Ямочки2016», відео, де кіт грає на барабанах.

Я вже збираюся виходити і заскочити на шаховий форум, помститися за суботні програші, коли на екрані спалахує віконце з повідомленням.

ДискоМайкі: Ще раз дякую за твою допомогу вчора, док.

Панічний напад. Я майже годину вистукувала по клавіатурі, поки «ДискоМайкі», як він каже, «дурів».

доктор_тут: До твоїх послуг. Зараз краще?

ДискоМайкі: Набагато.

ДискоМайкі: Пишу, т-щ я зараз спілкуюся з однією леді, яка тут новенька, і вона цікавиться, чи є тут якісь професіонали. Кинув їй твої ЧаПи.[108 - Часті питання – поширений акронім від англомовного скорочення FAQ, F.A.Q. (Frequently Asked Questions).]

Направлення. Я дивлюсь на годинник.

доктор_тут: Я не знаю, чи матиму багато часу сьогодні, але направ ii до мене.

ДискоМайкі: Чотко.

«ДискоМайкі» покинув чат.

За мить вискакує інше вікно з повідомленням. «БабуняЛіззі». Я клацаю на ii ім'я, переглядаю профіль користувачки. Вік: сімдесят. Місце проживання: Монтана. Реєстрація: два дні тому.

Кидаю ще один погляд на годинник. Шахи почекають заради сімдесятирічної з Монтани.

Рядок тексту внизу екрана повідомляє, «БабуняЛіззі набирає повідомлення». Я чекаю, чекаю, чекаю; вона або вбиває довге повідомлення, або у нас занедбаний випадок стариту.[109 - Senioritis – розмовний термін, який неформально використовують у США та Канаді для опису «хвороби» старшокласників під час їхнього останнього семестру в школі, що супроводжується лінощами й байдужістю до навчання.] Мої батьки штрикали по клавіатурі вказівними пальцями, ніби фламінго, що бредуть мілководдям; не менше тридцяти секунд потрібно було, щоб вистукати «привіт».

БабуняЛіззі: Доброго вам дня! Приязна. Не встигаю відповісти, як:

БабуняЛіззі: ДискоМайкі дав мені ваше ім'я. Дуже потрібна порада!

БабуняЛіззі: Шоколад також, але це вже інше питання...

Нарешті мені вдається вклинитись.

доктор_тут: Привіт! Ви новенька на цьому форумі?

БабуняЛіззі: Саме так!

доктор_тут: Сподіваюсь, ДискоМайкі гостинно вас зустрів.

БабуняЛіззі: Так, звичайно!

доктор_тут: Чим можу допомогти?

БабуняЛіззі: Ну, думаю, із шоколадом ви мені допомогти не зможете, я боюся!

Вона така перезбуджена чи нервується? Я чекаю.

БабуняЛіззі: Справа в тому...

БабуняЛіззі: І мені не хочеться про це говорити...

Барабанні дрібушки...

БабуняЛіззі: Я не можу вийти з дому вже цілий місяць.

БабуняЛіззі: І саме в ЦЬОМУ проблема!

доктор_тут: Мені шкода це чути. Можна називати вас Ліззі?

БабуняЛіззі: Еге ж.

БабуняЛіззі: Я живу в Монтані. По-перше, я бабуса, а по-друге, вчителька мистецтва!

До цього ми ще дійдемо, та поки що:

доктор_тут: Ліззі, з вами траплялося щось незвичайне місяць тому? Пауза.

БабуняЛіззі: Помер мій чоловік. доктор_тут: Розумію. Як його звали?

БабуняЛіззі: Річард.

доктор_тут: Мені дуже шкода, Ліззі. Так звали мого батька також.

БабуняЛіззі: Ваш батько помер?

доктор_тут: Вони з мамою померли 4 роки тому. У неї був рак, а потім, через 5 місяців, у нього стався інсульт. Та я завжди вірила, що найкращих людей звуть Річардами.

БабуняЛіззі: Як і Ніксона!!![110 - Річард Ніксон - 37-й президент США (1969-1974).]

Добре; з'являється взаєморозуміння.

доктор_тут: Скільки років ви були в шлюбі?

БабуняЛіззі: Сорок сім років.

БабуняЛіззі: Ми познайомилися на роботі. КОХАННЯ З ПЕРШОГО ПОГЛЯДУ, МІЖ ІНШИМ!

БабуняЛіззі: Він викладав хімію. Я викладала мистецтво. Протилежності притягуються!

доктор_тут: Вражає! У вас є діти?

БабуняЛіззі: У мене двоє синів та троє онуків.

доктор_тут: Ціла купа хлопчаків.

БабуняЛіззі: І не кажіть!

БабуняЛіззі: Скільки я всього надивилася!

БабуняЛіззі: А скільки нанюхалася!

Я відзначаю **ii** тон, жвавий та наголошено оптимістичний; вивчаю мову, неформальну, але впевнену, ретельну пунктуацію, нечасті помилки. Вона розумна, товариська. І педантична – вона прописує літерами числа, не використовує скорочень, хоча, можливо, це вікова особливість. Що б там не було, вона одна з дорослих, з якими я можу працювати.

БабуняЛіззі: А ВИ – хлопець, між іншим?

БабуняЛіззі: Вибачте, якщо так, просто дівчата також бувають лікарями!
Навіть тут, у Монтані!

Я усміхаюся. Вона мені подобається.

доктор_тут: Я й справді докторка.

БабуняЛіззі: Чудово! Побільше б таких!

доктор_тут: Скажіть, Ліззі, що відбулося від часу смерті Річарда?

І вона розповідає. Оповіла, як після закінчення похорону їй було страшно вивести присутніх за двері; оповіла, що потім здавалося, «ніби зовнішній світ намагається проникнути в мій дім», тому вона затягнула жалюзі; оповіла про своїх синів, які живуть далеко, на південному сході, які вони збентежені, як тривожаться.

БабуняЛіззі: Мушу вам сказати, без жартів, що це дуже сумно.

Час засукати рукави.

доктор_тут: Звісно ж, сумно. Справа в тому, що смерть Річарда серйозно змінила ваш світ, але зовнішній світ пішов далі без нього. Це дуже важко прийняти та змиритися із цим.

Я чекаю відповіді. Нічого.

доктор_тут: Ви згадали, що не чіпали ніякі речі Річарда, і я це розумію. Та я б хотіла, щоб ви задумалися над цією ідеєю.

Абсолютна тиша.

А тоді:

БабуняЛіззі: Я така вдячна, що знайшла вас. Справді-справді.

БабуняЛіззі: Так кажуть мої онуки. У «Шреку» почули. Справді-справді.

БабуняЛіззі: Чи можна буде з вами ще поспілкуватися пізніше?

доктор_тут: Справді-справді!

Не стрималась.

БабуняЛіззі: Я справді-справді (!!) вдячна ДискоМайкі за те, що направив мене до вас. Ви просто золотце.

доктор_тут: Рада вам допомогти.

Я чекаю, доки вона вийде, але жінка продовжує щось набирати.

БабуняЛіззі: Щойно зрозуміла, що навіть не знаю, як вас звуть!

Я вагаюсь. Нікому на «Агорі» я не називала свого імені, навіть Саллі. Не хочу, щоб хтось мене знайшов, пов'язав мое ім'я з професією та виражував мене, викрив мене. Однак щось в історії Ліззі зачепило мое серце: літня вдова, самотня та без найближчої людини, надягає маску сміливості під важкістю цих небес. Вона може жартувати скільки завгодно, та вона прикута до дому, і це страшно.

доктор_тут: Мене звуть Анна.

Я вже готуюся виходити, коли останнє повідомлення впливає на екрані.

БабуняЛіззі: Дякую вам, Анно.

БабуняЛіззі покинула чат.

Я відчуваю, як у венах вирує кров. Я комусь допомогла. Я зав'язала контакт. Тільки об'єднуйтесь. Де я це чула?[111 - Фраза «Only Connect» походить із британського соціально-психологічного роману Е. М. Форстера «Маєток Говардс Енд» («Howards End», 1910).]

Я заслужила випити.

Я спускаюся на кухню й дорогою викручую шию, слухаю, як хрускотять кістки. Раптом щось впадає мені у вічі: з темних заглибин у стелі, із самого вершечка сходового колодязя на три поверхи вище, на мене дивиться темна пляма – з люка, що веде на дах, як мені здається, просто біля стельового вікна.

Я стукаю до Девіда. За мить від відчиняє двері; босий, у вилинялій футболці та обвислих джинсах. Я його щойно розбудила.

– Вибач, – кажу я. – Ти спав?

– Ні.

Він спав.

– Можеш глянути дещо? Здається, зі стелі вода протікає.

Ми підіймаємося на останній поверх, повз мій кабінет, повз мою спальню, на майданчик між кімнатою Олівії та другою кімнатою для гостей.

– Велике стельове вікно, – каже Девід. Важко сказати, чи це комплімент.

– Воно оригінальне, – відказую я, аби просто заповнити тишу.

– Овальне.

– Так.

– Небагато таких вікон я бачив.

– Овальних?

Але обмін репліками скінчився. Він вже зосередився на плямі.

– Це пліснява, – каже він, стиснувши голос, наче лікар, який лагідно повідомляє новини своєму пацієнтові.

– Її можна просто зчистити?

– Це не допоможе.

– А що допоможе?

Він зітхає.

– Спочатку мені треба перевірити дах. – Тягне за ланцюжок, прикріплений до люка на дах. Той відчиняється; опускається драбина нагору; світло сонця застрибує всередину. Я відходжу вбік, подалі від світла. Мабуть, я все ж вампірка.

Девід тягне драбину донизу, поки вона не стукається об підлогу. Я дивлюся, як він вилазить по ній, як джинси обтягують його зад; а потім він зникає.

- Щось видно? - гукаю я.

Відповіді немає.

- Девіде?

Чується брязкіт. Далі струмись води, виблискуючи сонячним промінням, проливається на сходовий майданчик. Я відскакую назад.

- Вибач, - каже Девід. - Поливальниця.

- Все нормально. Щось там видно?

Пауза, потім знову голос Девіда, сповнений чогось схожого на шанобливість.

- Та тут цілі зарості.

То була ідея Еда, чотири роки тому, коли померла моя мама. «Тобі потрібен якийсь проект», - вирішив він; тому ми взялися перетворювати наш дах на сад - розставляли клумби, облаштовували грядочки з овочами, кілька кущиків самшиту. Головна особливість, яку наш брокер назвав *pi?ce de resistance*: [112 - Найвизначніша риса; основна страва (фр.).] арка з живоплоту, шість футів завширшки та дванадцять [113 - Приблизно 1,8 м у ширину; 3,7 м у довжину.] завдовжки, яка своїм густим листям утворювала тунель. Коли потім у батька стався інсульт, Ед поставив всередині меморіальну лавку. «*Ad astra per aspera*», - говорив напис. Крізь терни до зірок. Я сиділа там весняними та літніми вечорами, в золотаво-зеленому сьайві, читала книжки та посьорбувала келих-другий.

Останнім часом про наш сад на даху я й не думала. Там, мабуть, усе позаростало.

- Він вже занадто розрісся, - підтверджує мої сумніви Девід. - Тут як у лісі.

Краще б він звідти зліз.

- Тут якісь підпори для рослин? - запитує він. - Вкриті брезентом?

Ми щосені накривали їх брезентом. Я мовчу; тільки згадую.

- Будь тут обережною. Не наступи на вікно.

- Я не збираюся туди вилазити, - нагадую я йому.

Скло деренчить, коли Девід легенько стукає по ньому ногою.

- Ледь тримається. Якщо згори впаде якась гілка, вона виб'є все вікно. - Минає ще якась мить. - Досить вражає. Хочеш, я сфотографую тобі?

- Ні. Дякую. Що будемо робити із сирістю?

Одна нога спускається по драбині, потім інша.

- Тут потрібен професіонал. - Девід опускається на підлогу, закладає драбину назад. - Щоб полагодив стелю. Але шпателем я можу відчистити цвіль. - Він зачинає люк на стелі. - Відшлифую поверхню. Оброблю розчинником, а потім пофарбую емульсійною фарбою.

- Ти все це маеш?

- Розчинник та фарбу я куплю. Було б добре, якби тут була якась вентиляція.

Я завмираю.

- Що ти маеш на увазі?

- Розчиняй іноді вікна. Не обов'язково саме на цьому поверсі.

- Я не відчиняю вікна. Взагалі ніде.

Він знизує плечами.

- Це б допомогло.

Я повертаюся на сходи. Він іде слідом. Ми спускаємося в тиші.

- Дякую, що відмив той бруд надворі, - кажу я, щоб не мовчати, коли ми опиняємося на кухні.

- Хто це зробив?

- Якісь діти.

- Знаєш, чиі?

- Ні. - Я вагаюсь. - А що? Ти б їх провчив заради мене?

Він моргає. Я продовжую підтискати.

- Тобі там ще зручно внизу, я сподіваюся? - Він живе тут вже два місяці, відколи доктор Філдінг порадив, що орендар був би корисною ідеєю: він би виконував доручення, виносив сміття, загалом допомагав би з утриманням будинку і подібним, і це все за зниження орендної платні. Девід був першим, хто відповів на мое оголошення, яке я виклала на «Ейрбіенбі»; [114 - **Airbnb** - інтернет-сервіс для розміщення оголошень та пошуку оренди житла.] пам'ятаю, що думала про те, який стислий електронний лист він тоді написав, навіть грубий, аж доки я не познайомилася з ним і не побачила, наскільки він «балакучий». Щойно переїхав із Чикаго, досвідчений майстер, не палить, 7000 доларів на рахунку в банку. Ми узгодили умови оренди того ж дня.

- Ага. - Він підводить погляд вгору, на лампочки, вмонтовані у стелю. - Є якась причина, чому ти тримаєш тут усе в такій темряві? Медична, чи щось таке?

Я відчуваю, що шаріюся.

- Багато людей з... - яке б тут слово дібрати? - ...у моєму стані відчують себе незахищеними, коли навколо надто багато світла. - Я вказую на вікна. - До того ж, у цьому будинку вдосталь природного світла.

Девід роздумує над цим, киває.

- А у твоїй квартирі достатньо світла? - запитую я.

- Нормально.

Тепер моя черга кивнути.

- Якщо знайдеш там ще якісь Едові проекти, просто дай мені знати. Я їх зберігаю.

Чую, як чвяхнули дверцята Панча, бачу, як він прокрадається на кухню.

- Дуже вдячна тобі за все, що ти для мене робиш, - продовжую я, хоча розумію, що вже втратила момент, він рухається в напрямку дверей до свого підвалу. - Допмагаєш зі... сміттям, і по дому, і все інше. Ти - мій рятівник, - незграбно додаю я.

- Авжеж.

- Якщо тобі неважко, ти б міг когось покликати щодо стелі...

- Авжеж.

Раптом Панч застрибує на стіл кухонного острова, [115 - На кухнях великої площі «островом» називають центральний стіл, усередину якого вбудовано додаткові мийку і плиту. (Прим. ред.)] який зараз опинився між нами, та випльовує щось із пащі. Я придивляюся.

Мертвий пацюк.

Я відскакую. Не без задоволення бачу, що Девід також здригнувся. Пацюк невеличкий, із жирною шерстю й темним черваком хвоста; його тільки геть зім'яте.

Панч із гордістю дивиться на нас.

- Фу-у, - гримаю я на нього. Кіт підіймає голову.

- А він його добряче помордував, - каже Девід.

Я розглядаю пацюка.

- Це ти зробив? - запитую я Панча раніше ніж усвідомлюю, що опитую kota. Він хутко зістрибує з острова.

- Ти поглянь, - видихає Девід. Підіймаю на нього очі: з іншого боку острова він нахилився вперед і виблискує очима.

- Його можна десь поховати? - запитую я. - Не хочу, щоб він гнив у смітті.

Девід прокашлюється.

- Завтра вівторок, - каже він. День вивозу сміття. - Я його зараз винесу. Маєш газетку?

- Їх хоч хтось зараз виписує? - Вийшло різкіше, ніж я хотіла. Швидко продовжую. - Маю поліетиленовий пакет.

Знаходжу один у шухляді. Девід простягає руку, але це я й сама можу зробити. Вивертаю пакет, запхнувши в нього руку, вільною рукою обережно хапаю труп і вкладаю на вивернуте дно. Тілом пробігає дрібний трепет.

Обгортаю пакет навколо пацюка й затягую згори стрічку. Девід забирає його, відчиняє контейнер для сміття під островом і кидає туди мертвого пацюка. Спочивай із миром.

Він саме витягає більший сміттєвий пакет із контейнера, коли знизу починає долимати шум: співають труби, стіни гомонять між собою. Душ.

Я дивлюся на Девіда. Він нічим не виявляє занепокоєності; натомість спокійно зав'язує пакет і закидає його собі на плече.

- Я винесу, - каже він, поспішно крокуючи до виходу.

15

Не те щоб я збиралася запитати, як *ii* звуть.

- Вгадай, хто?

- Мама.

Я не звертаю уваги.

- Як пройшов Гелловін, Гарбузику?

- Гарно. - Вона щось жує. Сподіваюся, Ед не забуває слідкувати за *ii* вагою.

- Багато цукерок отримала?

- Цілу купу. Більше, ніж усі минулі роки.

- Які найбільше сподобались? - Горішки «M&M'S», звісно.

- «Снікери».

Визнаю свою помилку.

- Вони малесенькі, - пояснює мала. - Наче дитинчата «Снікерсів».

- То в тебе на вечерю була китайська їжа чи «Снікерси»?

- І те, й інше.

Потрібно буде поговорити з Едом.

Та коли я це роблю, він займає захисну позицію.

- Це ж єдина ніч у році, коли їй можна поїсти цукерок на вечерю, - пояснює він.

- Я не хочу, щоб у неї почалися проблеми.

Тиша.

- Зі стоматологом?

- З її вагою.

Він зітхає.

- Я можу про неї подбати.

Зітхаю у відповідь.

- Я не кажу, що не можеш.

- Принаймні, так це звучить.

Я накриваю долонею лоб.

- Просто їй вісім років, а багато дітей серйозно набирають вагу в такому віці. Особливо дівчатка.

- Я буду обачним.

- І згадай, у неї вже скінчився період природної дитячої повноти.

- Ти хочеш, щоб вона стала скелетом?

- Ні, це ще гірше. Я хочу, щоб вона була здоровою.

- Добре. Сьогодні подарую їй низькокалорійний поцілунок на ніч, - каже він. - Дієтичний цьомчик.

Я усміхаюсь. Та все одно, коли ми прощаємось, атмосфера напружена.

Вівторок, 2 листопада

16

У середині лютого – десь після шести тижнів зіщуленого сидіння в домі, після того, як я зрозуміла, що мені не Стає краще[116 - «**Getting Better**» – пісня групи «Бітлз» з альбому «Оркестр клубу самотніх сердець сержанта Пеппера».] – я зв'язалася із психіатром, чия лекцію («Нетипові антипсихотичні засоби та посттравматичний стресовий розлад») я відвідувала на конференції у Балтиморі[117 - Балтимор – найбільше місто штату Меріленд, промисловий порт.] п'ять років тому. Тоді він мене не знав. Тепер знає.

Ті, хто незнайомі із сеансами терапії особисто, часто вважають, що психіатр обов'язково розмовляє елементарним голосом та виявляє до вас глибоку турботу; ви розмазуетесь по його кушетці, як масло по грізці, та повільно танете. Це не завжди так, як співається у тій пісні.[118 - «**It Ain't Necessarily So**» (1935), «Це не обов'язково так» – знаменита американська пісня Джорджа та Айри Гершвінів з опери-мюзиклу «**Porgy & Bess**»] Наочний приклад – доктор Джуліан Філдінг.

Перш за все, немає ніякої кушетки. Ми зустрічаємося щовівторка у бібліотеці Еда, доктор Філдінг вмощується у м'якому кріслі біля каміну, я – біля вікна. І хоча він говорить тихо, скрипучим, наче старі двері, голосом, він педантичний, ретельний, яким і має бути хороший психіатр. «Він із тих хлопців, які виходять із душі, щоб відлвити», – не раз говорив Ед.

– Отже, – скрегоче доктор Філдінг. Стріла денного світла прохромлює його обличчя, перетворюючи його окуляри на дрібні сонця. – Ти кажеш, що вчора сварилася з Едом через Олівію. Ці розмови тобі допомагають?

Я відвертаюсь, дивлюся на будинок Расселлів. Цікаво, чим там займається Джейн Расселл? Хочеться випити.

Пальцем проводжу собі по горлу. Я повертаюся назад до доктора Філдінга.

Він спостерігає за мною, борозни на його лобі глибшають. Можливо, він стомлений. Я точно стомлена.

Цей сеанс був переповнений подіями: я поінформувала його про свій панічний напад (він здався стурбованим), про своїх гостей по сусідству (він здався незацікавленим), про свої розмови з Едом та Олівією (знову стурбований).

Я знову відвертаюся, не кліпаючи, не обтяжена думками, дивлюся на книжки на Едових полицях. Історія детективів Пінкертона.[119 - Національна Детективна Агенція Пінкертона – перше приватне детективне агентство США, засноване Аланом Пінкертоном у 1850 р.] Два томи Наполеона. «Архітектура

території затоки Сан-Франциско». Еклектичний він читач, цей мій чоловік. Чоловік, з яким я не живу.

– Мені здається, ці розмови викликають у тебе змішані почуття, – говорить доктор Філдінг. Типовий жаргон психіатрів: «Мені здається». «Іншими словами». «Думаю, під цим ви маєте на увазі». Ми інтерпретатори. Ми перекладачі.

– Я й далі... – починаю я, бо непрошені слова формуються в роті. Можна знову? Можна; я починаю. – Я й далі думаю – не можу викинути це з голови – про ту поїздку. Шкодую, що то було моєю ідеєю.

Ніякої реакції з протилежного боку кімнати, незважаючи на те – чи, можливо, тому що він знає, знає все, чув це знову й знову. І знову.

– Я й далі думаю, краще б цього не було. Усього цього. І далі думаю, що краще б то було ідеєю Еда. Чи, взагалі, нічим. Краще б ми нікуди не їхали. – Я переплітаю пальці. – Очевидно.

Він лагідно:

– Але ви таки поїхали. – Відчуваю, що вся горю. – Ти організувала сімейний відпочинок. Не варто цього соромитися.

– У Новій Англії, [120 – Північно-східний регіон США, що включає штати Вермонт, Род-Айленд, Нью-Гемпшир, Массачусетс, Мен і Коннектикут.] взимку.

– Багато людей їздять до Нової Англії взимку.

– То була дурість.

– То був вдумливий крок.

– Неймовірно дурний крок, – наполягаю я.

Доктор Філдінг не відповідає. Центральне опалення відкашлюється, видихає.

– Якби я цього не зробила, ми б зараз були разом.

Він знизує плечами.

– Можливо.

– Точно.

Я відчуваю його погляд, що тисне на мене, наче гиля.

– Я декому вчора допомогла, – кажу. – Жінці з Монтани. Бабусі. Вона не виходила з дому вже місяць.

Він знайомий з такими несподіваними відхиленнями від курсу, називає їх «синаптичними» [121 – Синапс – місце контакту між двома нейронами, де проходять нервові імпульси.] стрибками», хоча ми обое знаємо, що я умисно

зміню тему. Та я лечу вперед, розповідаю йому про «БабунюЛіззі», як я відкрила їй своє ім'я.

– Чому ти це зробила?

– Я відчула, що вона намагалася об'єднатися з кимсь. Хіба це не... – точно, он звідки та фраза «Тільки об'єднуйтеся». Хіба не до цього закликав Форстер?[122 - **Edward Morgan Forster (1879–1970)** – елітарний англійський письменник.] Його роман «Маєток Говардс Енд» був офіційним вибором липня у книжковому клубі. – Я хотіла їй допомогти. Хотіла бути ближчою.

– То був щедрий вчинок, – говорить доктор.

– Мабуть, так.

Він посувається у кріслі.

– Мені здається, ти поступово підходиш до тієї стадії, коли зможеш бачитися з іншими людьми на їхніх умовах, а не лише на своїх.

– Можливо.

– Це прогрес.

Панч прокрався до кімнати й крутиться в мене під ногами, не зводячи погляду з колін. Я підкладаю ногу під стегно іншої.

– А як справи із фізичною терапією? – далі запитує доктор Філдінг.

Я проводжу рукою по своїх ногах і талії, наче демонструю приз на якійсь телегрі. А ще ви можете виграти це занедбане тридцятивосьмирічне тіло!

– Виглядала й краще. – А тоді, не даючи йому мене виправити, додаю. – Я знаю, що це не фітнес-програма.

Він усе одно мене виправляє.

– Це не лише фітнес-програма.

– Та я знаю.

– То все йде добре?

– Я зцілена. Цілком здорова. – Він спокійно мене розглядає. – Справді. Із хребтом усе добре, ребра не зламані. Я більше не кульгаю.

– Так, я помітив.

– Але мені треба трохи займатися. І мені подобається Біна.

– Вона стала тобі другом.

– Можна й так сказати, – визнаю я. – Другом, якому я плачу.

- Тепер вона приходить щосереди, правильно?

- Зазвичай.

- Гарно, - каже він так, ніби середа - це особливо сприятливий день для занять аеробікою. Він ніколи не бачився з Біною. Не можу уявити їх разом; вони наче з різних вимірів.

Час завершувати. Мені не потрібно дивитися на годинник, що згорбився на полиці над каміном, як і докторові Філдіngu, - після років практики ми обоє з точністю ледь не до секунди можемо відрахувати п'ятдесят хвилин.

- Я хочу, щоб ти продовжила приймати бета-блокатори тими ж дозами, - каже він. - Ти приймаєш півтора грами тофранілу.[123 - Препарат-антидепресант із активною речовиною іміпраміном.] Підвищимо дозу до двох із половиною. - Супитись. - Це пов'язано з тим, що ми сьогодні обговорювали. Мало б допомогти з настроєм.

- В мене й без того все пливе, - нагадую йому.

- Пливе?

- Чи туманиться, мабуть. Чи те, й те.

- В очах, маєш на увазі?

- Ні, не в цьому справа. Це як... - Ми вже це обговорювали, невже він не пам'ятає? Чи не обговорювали? Пливе. Туманиться. Мені справді варто випити. - Інколи в мене ніби надто багато думок на раз, докторе. Ніби у мене в мозку переповнене чотиризмугове перехрестя, яке кожен намагається проіхати одразу. - Я дещо знервовано хихикаю.

Доктор Філдінг насуплює брови, тоді зітхає.

- Що ж, це не точна наука. Сама знаєш.

- Так. Знаю.

- Ти приймаєш чималу кількість різних медикаментів. Ми врегулюємо їх одне за одним, доки не дійдемо до правильного дозування.

Я киваю. Розумію, що це означає. Він думає, що справи погіршуються. Мені здавлює груди.

- Спробуй перейти на два з половиною грами, тоді й побачимо. Якщо будуть проблеми, ми пошукаємо щось, щоб допомогти тобі сконцентруватися.

- Якийсь ноотроп?[124 - Ноотропи - група препаратів, що впливають на функції мозку.] - Аддерал. Скільки разів батьки запитували мене, чи допоможе аддерал їхнім дітям, скільки разів я різко відмовляла їх від цієї ідеї, а тепер сама цього хочу. Plus ?a change.[125 - Усе нове - добре забуте старе (фр.).]

- Обговоримо це при нагоді, - відповідає він.

Доктор Філдінг ручкою крає блокнот із рецептами, відриває верхній аркуш і передає мені. Той тремтить у його руці. Есенціальний тремор[126 - Есенціальний тремор - найпоширеніше порушення руху, що включає тремор рук, кистей, пальців, інколи - голови.] чи низький рівень цукру в крові? Сподіваюся, що не йдеться про перші ознаки хвороби Паркінсона. Та й запитати не маю права. Я беру аркуш.

- Дякую, - кажу, поки він стоїть і поправляє свою краватку. - Використовуватиму з розумом.

Він киває.

- Що ж, тоді зустрінемося за тиждень. - Він повертається до дверей. - Анно? - Обертається назад.

- Так?

Знову киває.

- Будь ласка, купи ліки за рецептом.

Після того, як доктор Філдінг іде, я заповнюю запит про ліки онлайн. Вони доставлять усе до п'ятої. Достатньо часу для одного келиха. Чи навіть **deux**. [127 - Двох (фр.).]

Але не зараз. Спочатку я проводжу мишкою до забутого куточка робочого стола, повільно клацаю двічі по файлу Ексель-таблиці: ліки. **xslx**.

Тут я детально розписую всі ліки, які приймаю, всі дози, всі способи прийому... всі інгредієнти мого фармакологічного коктейлю. Схоже, я перестала його оновлювати ще у серпні.

Доктор Філдінг, як завжди, має рацію: я приймаю чималу кількість різних медикаментів. Знадобляться обидві руки, щоб усі перелічити. А ще я знаю - і здригаюся, коли думаю про це, - знаю, що не всі з них приймаю тоді, стільки чи так, як треба, не завжди. Подвійні дози, пропущені дози, п'яні дози... Доктор Філдінг оскаженів би. Треба серйозніше за це взятися. Не хочу втратити контроль.

Command-Q, [128 - Команда в операційній системі Mac OS компанії Apple, що відповідає за вихід.] і я виходжу з Екселю. Час вже випити.

Зі склянкою в одній руці та з «Ніконом» у другій я вмощуся в кутку свого кабінету, заचाївшись між південними та західними вікнами, й вивчаю квартал – проводжу інвентаризацію, як любить казати Ед. Ось Рита Міллер повертається з йоги, сяюча від поту, з приклеєним до вуха телефоном. Я регулюю об'єктив та збільшую зображення: вона усміхається. Цікаво, то **ii** підрядник на іншому дроті? Чи **ii** чоловік? Чи ані той, ані інший?

Далі біля будинку **214** місіс Вассермен та **ii** Генрі обережно спускаються передніми сходами. Вийшли розносити щастя й світло.

Я повертаю фотоапарат на захід: двоє пішоходів тиняються під незаселеним коричневим будинком, один тисне пальцем на віконниці. «Добре змурований», – уявляю я собі його репліку.

Господи. Я вже вигадую розмови.

Обережно, ніби боячись викриття (а я й справді побоююся), повертаю об'єктив через сквер, на будинок Расселлів. На кухні темно й порожньо, жалюзі трохи опущені, наче заспані очі; але поверхом вище, у вітальні, чітко в межах вікна, я бачу Джейн з Ітаном, які сидять на диванчику в червону та білу смужки. Вона одягнена у светр кольору вершкового масла, який відкриває досить прямолінійну улоговину між **ii** грудей; там же розмістився **ii** кулон, ніби альпініст над прірвою.

Я кручу об'єктив; зображення стає різкішим. Вона говорить швидко, зуби вишкірені, руки метушаться. Його очі опущені на власні коліна, але губи перекошені тією сором'язливою усмішкою.

Я не розповіла докторові Філдінгу про Расселлів. Знаю, що він би сказав; я можу й сама їх проаналізувати. В цій сімейній одиниці – мамі, батькові та їхній єдиній дитині – я побачила відлуння себе самої. На моїй вулиці, через один будинок від мого, живе сім'я, яка колись була в мене, вирує життя, яке було моїм, – життя, яке я вважаю безповоротно втраченим, але он воно, просто по сусідству. І що? – думаю я. А можливо, вже й озвучую думку; останнім часом я вже не впевнена.

Я потягую вино, витираю губи, знову підношу «Нікон». Дивлюся крізь об'єктив.

Вона дивиться на мене.

Я опускаю фотоапарат собі на коліна.

Я не помилилася: навіть неозброєним оком я чітко бачу **ii** прямий погляд, дещо відкритий рот.

Вона підіймає руку, махає мені.

Хочеться сховатися.

Мені помахати у відповідь? Відвернутися? Може, байдуже моргнути в **ii** бік, показати, ніби я націлювалася деінде, кудись побіля неї? Не помітила вас?

Ні.

Я зриваюся на рівні ноги, фотоапарат валиться на підлогу.

– Облиш, – кажу я (цього разу точно кажу вголос) і виходжу з кімнати в темряву сходів.

Ніхто раніше не ловив мене на гарячому. Ні доктор та Рита Міллери, ні Такеди, ні Вассермени, ні зграя Греїв. Ні Лорди, до того, як переїхали, ні Мотти, до того, як розлучилися. Ані проїжджі таксі, ані пішоходи. Ані, навіть, поштар, якого я раніше фотографувала щодня, біля кожних дверей. І місяцями я розглядала ті зображення, переживаючи моменти на них, поки нарешті не перестала встигати за темпами світу за вікном. Я, звісно, роблю нерегулярні винятки – мене цікавить життя Міллерів. Чи цікавило, до прибуття Расселлів.

І збільшення у «Оптеки» краще, ніж бінокль.

Та тепер сором пробігає струмом крізь мое тіло. Я думаю про всіх та все, що я знімала на фотоапарат: сусідів, незнайомців, поцілунки, скандали, обгризені нігті, просипану решту, підскоки, спотикання. Хлопця Такеду із заплющеними очима, коли його пальці тремтять на струнах віолончелі. Греїв, що підняли у бадьорому тості келихи вина. Місіс Лорд, яка у вітальні запалює свічки на торті. Молодят Мотт у передсмертний період їхнього шлюбу, які волають одне на одного з різних кутків їхньої бордової вітальні, уламки вази на підлозі між ними.

Думаю про свій жорсткий диск, розпухлий від привласнених чужих зображень. Думаю про Джейн Расселл, яка дивилася на мене через сквер, не блимаючи. Я не невидима. Я не мертва. Я жива, на виду та осоромлена.

Я думаю про доктора Брюллова із «Завороженого».[129 - «Spellbound» (1945) – фільм-нуар реж. А. Гічкока. Доктор Олександр Брюллов – персонаж, який досліджує сні головного героя.] «Моя люба дівчинко, не можна битися головою об реальність і стверджувати, що її немає».

За три хвилини я повертаюся назад до кабінету. На диванчику Расселлів нікого. Я заглядаю до спальні Ітана; він там, скоцюрбився над комп'ютером.

Я обережно підіймаю фотоапарат. Він неушкоджений.

А тоді лунає дзвінок у двері.

- Вам тут, мабуть, збіса нудно, - каже вона, коли я відчиняю двері. А тоді хапає мене в обійми. Я сміюся нервово. - Стомилися від усіх тих чорно-білих фільмів, зуб даю.

Вона несеться повз мене. Я досі не зронила ані слова.

- Дещо вам принесла. - Вона усміхається, опускає руку в торбу. - Ще холодненьке. - Спітніла пляшка рислінгу.[130 - **Riesling** - німецький сорт білого вина. Належить до т. зв. «великих винних сортів».] Рот заповнює слина. Я вже сто років не пила білого.

- Ой, та не варто бу...

Але вона вже чимчикує на кухню.

За десять хвилин ми вже заливаємося вином. Джейн запалює сигарету «Вірджинія Слім», потім ще одну, і скоро повітря наповнюється локонами диму, що звиваються над нами, бовтаються попід стелею. Рислінг має присмак диму. Я усвідомлюю, що не маю нічого проти; це нагадує мені аспірантуру, беззоряні ночі під барами Нью-Гейвена,[131 - **New Haven** - місто та однойменний округ у штаті Коннектикут, на березі протоки Лонг-Айленд.] чоловіків із ротами, наче попіл.

- Багацько в тебе там мерло, - каже вона, оглядаючи кухонну стійку.

- Я замовляю одразу цілу партію, - пояснюю я. - Мені подобається.

- Часто поповнюєш запаси?

- Усього кілька разів на рік. - Насправді, як мінімум, раз на місяць. Вона киває.

- Ти отак вже... Скільки ти казала? - запитує вона. - Шість місяців?

- Майже одинадцять.

- Одинадцять місяців. - Вона округлює губи. - Не вмію свистіти. Але вдаю, ніби я щойно це зробила. - Вона чавить сигарету в мисочці, складає разом пальці та нахиляється вперед, наче до молитви. - То що ти тут робиш цілими днями?

- Консультую людей, - благородно відказую я.

- Кого?

- Людей в інтернеті.

- А-а-а...

- Ще вивчаю французьку через інтернет. І граю в шахи, - додаю я.

- В інтернеті?

- В інтернеті.

Вона проводить пальцем уздовж рівня вина свого келиха.

- Той інтернет, - каже вона. - Це щось на кшталт твого... вікна у світ?

- Ну, як і моє реальне вікно. - Я вказую на скляний простір за її спиною.

- Твоя підзорна труба, - каже вона, і я червонію. - Та я жартую.

- Вибач за...

Вона відмахується рукою, закурює нову сигарету.

- Та цить ти. - Дим цівкою збігає їй з рота. - У тебе є справжні шахи?

- А ти граєш?

- Колись грала. - Вона спирає сигарету на миску. - Покажи, на що ти здатна.

Ми вже по пояс занурилися у гру, коли хтось дзвонить у двері. П'ять коротких дзвінків - це доставка ліків. Джейн приймає гостей.

- Колеса з доставкою додому! - гелгоче вона, виходячи з передпокою. - Тут є щось кльове?

- Це стимулятори, - кажу, відкорковуючи другу пляшку. Цього разу мерло.

- Оце я розумію.

Поки ми п'ємо та граємо, ми балакаємо. Ми обоє матері єдиних дітей, що я вже знала; ми обоє любимо виходити у плавання на човнах, чого я не знала. Джейн віддає перевагу гребти сама, а я більше люблю в парі; чи раніше любила, у будь-якому разі.

Я розповідаю їй про медовий місяць з Едом: як ми орендували собі на «Алеріоні»[132 - «Alerion Yachts» - компанія, що займається продажем і орендою яхт.] тридцятифуту[133 - Приблизно 9,1 м.] красуню та курсували нею поміж грецьких островів, відскакуючи від берегів Санторині й Делоса, Наксоса і Міконоса.

- Лише ми удвох, - пригадую я, - несемося під вітрами Егейського моря.

- Майже як у «Мертвому штилі», [134 - «Dead Calm» (1989) - австралійський трилер реж. Філіппа Нойса. Дія відбувається на яхті посеред Тихого океану.] - каже Джейн.

Я роблю ковток вина.

- У «Мертвому штилі» вони, здається, були в Тихому океані.

- Ну, якщо не брати це до уваги, тоді точно, як там.
- І вони подалися у плавання, щоб оговтатися після нещасного випадку.
- Добре, ти маєш рацію.
- А потім вони врятували психопата, який намагався їх вбити.
- Ти даси мені донести думку, чи ні?

Доки вона супиться над шаховою дошкою, я риюся в холодильник, витягую батончик «Тоблерон»[135 - **Toblerone** - шоколадний батончик концерну «Крафт-Гайнц».] і грубо нарізаю ножом. Ми сидимо за столом, смакуємо. Солодощі на вечерю. Як любить Олівія.

Пізніше:

- До тебе хтось заходить? - Вона погладжує свого слона та суне його по дошці.

Я хитаю головою, протискуючи вино вниз по горлу.

- Ніхто. Ти та твій син.
- Чому? У чому справа?
- Не знаю. Батьки померли, а я надто багато працювала, щоб ще мати час заводити купу друзів.
- І з роботи нікого?

Я думаю про Веслі.

- У мене був лише один співробітник, - кажу. - Тож тепер у нього удвічі більше справ.

Вона дивиться на мене.

- Сумно це.
- І не кажи.
- У тебе хоч телефон є?

Я показую на домашній телефон, що сховався в кутку кухонної стійки, а тоді плескаю по своїй кишені.

- Давній-предавній айфон, але він досі працює. На випадок, якщо дзвонить мій психіатр. Чи ще хтось. Мій орендар.
- Твій гарненький орендар.
- Мій гарненький орендар, так. - Я сьорбаю вина і забираю її королеву.

– Це було жорстко, – вона змахує крупинки попелу зі столу та заливається реготом.

Після другої гри вона просить провести їй екскурсію по дому. Я вагаюся лише якусь мить; останньою людиною, яка розглядала цей будинок з першого поверху до даху, був Девід, а до нього... я вже й не пригадаю. Біна ніколи вище першого поверху не підіймалась; доктор Філдінг обмежується лише бібліотекою. Сама ідея здається інтимною, наче я зараз вестиму за руку нового коханця.

Та я погоджуюся і проводжу її кімната за кімнатою. Червона кімната: «Я ніби замкнена в артерії». Бібліотека: «Скільки книжок! Ти їх усі прочитала?» Я хитаю головою. «Ти взагалі їх читала?» Хихочу.

Спальня Олівії: «Як на мене, вона замаленька? Надто маленька. Їй потрібна кімната на виріст, як у Ітана».

По інший бік мій кабінет.

– Побий мене грим, – каже Джейн. – А тут є чим зайнятися, у такій кімнаті.

– Я тут переважно граю в шахи та спілкуюся з іншими агорафобами. Якщо це можна назвати заняттями.

– Глянь. – Вона ставить келих на підвіконня, запихає руки до задніх кишень джинсів. Нахиляється до вікна. – Он мій будинок, – каже вона несподівано тихим, майже хрипким голосом.

Вона була такою грайливою, такою веселою, що коли раптом бачиш її серйозною, мимоволі здригаєшся, наче голка, що зіскакує з вінілової пластинки.

– Так, там твій будинок, – погоджуюсь я.

– Гарний, правда? Непогане місце.

– Звісно.

Вона ще близько хвилини розглядає його. А потім ми повертаємося на кухню.

Ще пізніше:

– Часто нею користуєшся? – запитує Джейн, тиняючись вітальнею, тим часом, як я зважую свій наступний крок. Сонце швидко спускається за горизонт; у своєму жовтому светрі, під слабким світлом вона виглядає ніби привид, що ширяє кімнатою.

Вона показує на парасолу, яка п'яницею сперта на стіну.

- Частіше, ніж ти собі думаєш, - відповідаю. Розхитуючись вперед-назад у кріслі, я описую їй терапію заднього двору доктора Філдінга, свою нетверду ходу крізь двері та вниз по сходах, бульбашку нейлонового купола, що захищає мене від забуття; чисте повітря зовні, вихор вітерцю.

- Цікаво, - каже Джейн.

- Я б сказала, «курям на сміх».

- Але ж працює? - запитує вона.

Я знизую плечами.

- Та ніби.

- Бачиш, - погладжуючи ручку парасолі, ніби собачу голову, говорить Джейн. - Отож-бо й воно.

- Слухай, а коли в тебе день народження?

- Хочеш мені щось купити?

- Та запросто.

- Досить скоро, між іншим, - відповідаю я.

- Мій також.

- Одинадцятого листопада.

Вона витріщається на мене.

- Це ж мій день народження.

- Жартуєш.

- Зовсім ні. Одинадцятого одинадцятого.

Я підіймаю келих.

- За одинадцяте одинадцятого місяця.

Ми п'ємо.

- Маєш папір та ручку?

Витягую із шухляди й те, й інше, кладу перед нею.

- Тепер просто посидь, - каже Джейн. - Покрасуйся.

Я пускаю їй бісиків. Вона швидкими, різкими рухами розсікає ручкою папір.

Я бачу, як на ньому набуває форми мое обличчя: глибокі очі, м'які вилиці, довга щелепа.

– Обов'язково підкресли, як у мене нижня щелепа виступає, – наполягаю я, але Джейн цитькає на мене.

Ескіз зайняв три хвилини й два ковтки вина.

– Вуаля, – каже вона та повертає листок до мене.

Я уважно розглядаю. Схожість вражаюча.

– Оце я називаю майстерністю.

– Правда?

– А ще щось можеш?

– Маєш на увазі портрети інших людей, крім тебе? Хочеш – вір, а хочеш – ні, можу.

– Ні, маю на увазі тварин, чи, ну, знаєш, натюрморти. Чи сюжети.

– Не знаю. Здебільшого мене цікавлять люди. Як і тебе. – У кутку вона недбало виводить розмашистий підпис. – Та-дам. Оригінал Джейн Расселл.

Я ховаю портрет до шухляди, де тримаю гарні скатертини для столу. В іншому випадку я б йогодесь забруднила.

– Тільки подивіться на них. – Пігулки розкидані, ніби самоцвіти, на столі.
– Що робить оця?

– Яка?

– Рожева. Октагональна.[136 - Октагон, гексагон – грецькі назви восьмикутника та шестикутника відповідно.] Ні, шестигональна.

– Гексагональна.

– Як скажеш.

– Це індерал. Бета-блокатор.

Джейн звужує очі.

– Це ж на випадок серцевого нападу.

– А також панічних нападів. Уповільнює серцебиття.

– А оце що? Маленька, біла, овальна.

- Арипіпразол.[137 - Відносно новий препарат групи нетипових антипсихотиків (нейролептиків), які набагато легше переносяться, ніж традиційні нейролептики.] Нетиповий антипсихотик.

- Звучить як щось серйозне.

- І не лише звучить, у певних випадках. Для мене це тільки додатковий засіб. Допомогає не губити клепки. Робить мене жирною.

Вона киває.

- А оте?

- Іміпрамін. Тофраніл. Проти депресії. Та проти нетримання.

- У тебе нетримання?

- Сьогодні, можливо, - я потягну ще вина.

- А оця?

- Темазепам.[138 - Седативний препарат, що сприяє нормалізації сну.] Снодійне. На потім.

Вона киває.

- Тобі їх можна приймати з алкоголем?

Я ковтаю.

- Неа.

Тільки після того, як пігулки протискаються вниз по горлу, я пригадую, що вже пила їх сьогодні зранку.

Джейн відкидає голову назад, випускаючи з рота цівку диму.

- Прошу, не розповідай, що я програла, - вона хихоче. - Мое его не дозволяє програти три партії поспіль. Пам'ятай, я вже роками не грала.

- Воно їй видно, - кажу я їй. Вона пирхає, регоче, виставляючи напоказ скарбницю срібних пломб.

Я розглядаю своїх останніх полонених: обидві тури, обидва слони, банда пішаків. Джейн забрала лише одного пішака і самотнього коня. Вона перехоплює мій погляд і перекидає фігуру коня набік.

- Кінь упав, - каже вона. - Викликайте ветеринара.

- Люблю коней, - кажу я їй.

- Поглянь. Дивовижне одужання, - вона підіймає фігуру, погладжує її мармурову гриву.

Я посміхаюся й допиваю залишки червоного. Джейн хлюпає мені ще. Я спостерігаю за нею і зауважую:

- А мені подобаються твої сережки.

Вона погладжує спочатку одну, потім іншу, - по ансамблю перлин у кожному вусі.

- Подарунок від одного колишнього, - пояснює.

- Алістер не проти?

Джейн хвильку роздумує над цим, потім сміється.

- Сумніваюся, що Алістер взагалі знає. - Великим пальцем вона запускає коліщатко запальнички й дає полум'ю поцілувати сигарету.

- Знає, що ти їх носиш, чи від кого вони?

Джейн вдихає, потім випускає дим убік.

- І те, й інше. Все одно. З ним буває важко. - Сигаретою вона постукує по краю мисочки. - Ти не подумай, він хороший чоловік і хороший батько. Але надто любить усе контролювати.

- У чому ж справа?

- Докторко Фокс, ви мене аналізуєте? - питає вона. Голос звучить легко, але в очах пробігає прохолода.

- Як на те пішло, я аналізую твого чоловіка.

Вона знову вдихає, супитись.

- Він завжди таким був. Не надто довірливим. Принаймні, зі мною.

- То в чому ж річ?

- Просто, я була ще тією штучкою, норовливою й дикою малою, - говорить вона. - Роз-пус-ною. Ось те слово. Це його... Так принаймні каже Алістер. Погані компанії, погані шляхи.

- Доки не зустріла Алістера?

- Навіть після того. Мені знадобилося трохи часу, щоб відчиститись.

Не могло ж це забрати стільки часу, - думаю я. Судячи з того, як вона виглядає, їй було трішки за двадцять, коли вона стала матір'ю. Вона хитає головою.

- Певний час я була з одним.

- Була з ким?

Гримаса.

- Була, правильно. Не має значення. Усі ми робимо помилки.

Я мовчу.

- Врешті-решт усе скінчилося. Та мое сімейне життя, все одно, трохи... - **ii**
палець бренькає в повітрі, -...напружене. Так, підходяще слово.

- **Le mot juste.**[139 - Вірне слово (фр.).]

- А ті уроки французької дійсно приносять свої плоди. - Вона вишкіряє
зуби, підіймає сигарету вертикально.

Я намагаюся дотиснути **ii**.

- Що ж робить його напруженим?

Вона видихає. Ідеальне кільце диму пропливає у повітрі.

- Зроби так ще раз, - мимоволі кажу я. Джейн випускає ще одне. Я розумію,
що вже геть сп'яніла. Переливаю рештки вина собі у келих.

- Знаєш... - вона прокашлюється. - Справа не лише в цьому. Це важко. З
Алістером важко. Сім'я - це взагалі важко.

- Але Ітан - хороший хлопець. Кажу це, як людина, яка вміє відрізнати
гарних хлопців від поганих, - додаю я.

Вона дивиться мені у вічі.

- Рада, що ти так вважаєш. Я погоджуюсь. - Вона знов постукує сигаретою по
краю мисочки. - Ти, мабуть, сумуєш за своєю сім'єю.

- Так. Дуже. Та я спілкуюся з ними щодня.

Вона киває. Її очі дещо розфокусовані; вона, схоже, теж п'яна.

- Але це не те саме, якби вони жили тут, правда?

- Ні. Звісно, не те.

Вона вдруге киває.

- Що ж, Анно, як бачиш, я не питаю, що тебе такою зробило.

- Розповнілою? - запитую. - Передчасно посивілою?

Я так нализалась... Джейн потягує вино.

- Агорафобною.

- Ну... - Якщо ми вже тут, думаю я, обмінюємося таємницями: - Травма. Як і в будь-кого. - Мимоволі здригаюсь. - Через це я впала в депресію. Глибоку депресію. Я не дуже хочу це згадувати.

Та вона хитає головою.

- Ні, ні, я розумію, це не моя справа. І, як я собі думаю, ти не можеш запросити людей на вечірку. Думаю, нам треба знайти для тебе ще якісь хобі. Окрім шахів та чорно-білого кіно.

- Та шпіонажу.

- Та шпіонажу.

Я міркую над цим.

- Колись я фотографувала.

- Схоже на те, що ти й не припиняла.

Непогано, це заслуговує скривленої посмішки.

- Справедливо. Та я маю на увазі, що фотографувала зовнішній світ. Мені подобалось.

- Щось на кшталт «Людей Нью-Йорка»? [140 - «Humans of New York» - мегапопулярний фотоблог у кількох соцмережах.]

- Радше фотографування природи.

- У Нью-Йорку?

- У Новій Англії. Ми інколи туди їздили.

Джейн повертається до вікна.

- От глянь, - каже вона, вказуючи на захід. Я підкорююсь: переспілий захід Сонця, присмерковий осад, будівлі, ніби вирізані з паперу, на фоні вечірньої заграви. Недалеко кружляє пташка. - Це ж природа, вірно?

- Формально. Частково. Але я маю на увазі...

- Світ - чудове місце, - наполягає Джейн, і вона серйозна; її погляд прямий, голос рівний. Її очі ловлять мій погляд, утримують його. - Не забувай про це. - Вона розвалюється на кріслі та чавить сигарету об порожнечу миски. - І не втрачай його.

Я витягую телефон із кишені, націлююсь камерою в рамку світу за вікном і фотографую. Дивлюся на Джейн.

- Моя дівчинка, - схвально бурчить вона.

Я випроводжаю її до передпокою на початку сьомої.

– У мене дуже багато важливих справ, – повідомляє Джейн.

– Як і в мене, – відповідаю я.

Дві з половиною години. Коли я востаннє взагалі з ким-небудь розмовляла протягом двох із половиною годин? Я закидаю думку в минуле, ніби волосінь вудки, через місяці, пори року. Нічого. Нікого. Взагалі, від часу моєї першої зустрічі з доктором Філдінгом, ще давно, посеред зими, – та й навіть тоді я не могла довго говорити; у мене ще була травмована трахея.

Я відчуваю себе знову молодою, майже пустотливою. Можливо, справа у вині, та я думаю, що не лише. Дорогий щоденнику, сьогодні я знайшла собі подругу.

Пізніше того ж вечора я вже майже куняю в компанії «Ребекки», [141 - **«Rebecca» (1940)** – трилер реж. А. Гічкока початку голлівудського періоду.] коли раптом лунає дзвінок.

Я скидаю ковдру, шкандибаю до дверей. «Чому б вам не поїхати?», – це Джудіт Андерсон [142 - **Judith Anderson (1897–1992)** – титулована австралійсько-американська театральна актриса.] глузує позаду мене. – «Чому б не покинути Мендерлі?».

Я дивлюся на екран домофона. Високий широкоплечий чоловік із вузькими стегнами та гострим «вдовиним мисом». [143 - Вдовин мис – лінія росту волосся на тімені голови у вигляді трикутника, що передається генетичним шляхом. Назва пішла від давнього англійського повір'я, ніби жінка з такою лінією волосся точно переживе свого чоловіка.] Якусь мить я не впізнаю його, – звикла бачити цього чоловіка у більш природних кольорах, – але невдовзі розпізнаю Алістера Расселла.

«І навіщо ж ти прийшов?» – кажу або думаю я. Думаю, що таки кажу. Я точно ще п'яна. І не треба було пити тих пігулок.

Натискаю на кнопку зумера. Засув клацає; чується стогін дверей; я затримуюся біля них, чекаючи, доки вони зачиняться.

Коли я відчиняю двері в передпокій, він вже всередині, бліда постать світиться у темряві. Усміхається. Міцні зуби стремлять у міцних яснах. Чисті очі, обшкрябані навколо зморшками «гусячих лапок».

– Алістер Расселл, – представляється він. – Ми – ваші сусіди із двісті сьомого будинку, за сквером.

– Заходьте, – я простягаю руку. – Мене звуть Анна Фокс.

Він відмахується від моєї долоні, не рухається з місця.

- Не хочу заважати, і вибачте, що турбую, бо бачу, ви зайнята. Кіноніч?

Я киваю.

Він знову розпливається у своїй яскравій, ніби різдвяна вітрина, посмішці.

- Хотів лише запитати, чи не приймали ви гостей сьогодні?

Я суплюсь. Не встигаю відповісти, як за спиною проноситься вибух - сцена кораблетрощі. «Судно сіло на міліну!» - воляють люди на узбережжі. - «Мерщій до берега, до затоки!» Чується гамір переполоху.

Повертаюся до дивана, ставлю фільм на паузу. Коли знову обертаюся до нього, то бачу, що Алістер вже увійшов до кімнати. Залитий білим світлом, із тінями, схованими в западинах щік, він схожий на мерця. Позаду нього двері зяють на фоні стіни, ніби чорна пащека.

- Чи не могли б ви зачинити двері? - Він підкоряється. - Дякую, - кажу я, і те слово зісковзує з язика: він у мене дещо заплітається.

- Я невчасно?

- Ні, все нормально. Хочете чогось випити?

- Ні, дякую, все в порядку.

- Маю на увазі, воду, - уточнюю я.

Він ввічливо хитає головою.

- То у вас були якісь гості сьогодні? - повторює запитання.

Що ж, Джейн мене попереджала. Він не скидається на типа, що хоче все контролювати, з підозріливими очима та стиснутими губами; більше схожий на дружельного осіннього лева з колючою бородою та стрімко зачесаним назад волоссям. Я уявляю, як би вони з Едом поладнали, по-чоловічому, на короткій нозі, дудлили б віскі та обмінювалися бувальщинами. Але перше враження, ну й так далі.

- Ні, я весь вечір була сама, - відповідаю йому. - Влаштувала собі кіномарафон.

- Що зараз дивитесь?

- «Ребекку». Один з моїх улюблених. А ви...

Тоді я помічаю, що він дивиться кудись мені за спину, звівши брови. Я повертаюся.

Шахова дошка.

Раніше я акуратно поскладала келихи до посудомийки, відмила миску в раковині, але шахова дошка так і залишилась, вкрита живими та загиблими, а полеглий король Джейн так і лежить на боці.

Повертаюся назад до Алістера.

– А, ви про це? Мій орендар любить пограти у шахи, – намагаюся пояснити я. Невимушено.

Він дивиться на мене, звузивши очі. Не можу собі уявити, про що він думає. Зазвичай для мене це не проблема, особливо після шістнадцяти років, проведених у чужих головах, але, здається, з браком практики я втрачаю хист. Або це все через алкоголь. І ліки.

– Ви не граєте?

Якийсь час він мовчить.

– Вже давно не грав, – звучить відповідь. – Тут лише ви та ваш орендар?

– Ні, я... так. Я живу окремо від чоловіка. Наша донька з ним.

– Що ж. – Він кидає останній погляд на шахову дошку, телевізор; потім рухається до дверей. – Дякую за ваш час. Вибачте, що потурбував.

– Нічого, – кажу я, поки він виходить до передпокою. – І подякуйте від мене вашій дружині за свічку.

Він обертається, кидаючи на мене погляд.

– Ітан приніс.

– Коли це було? – питає він.

– Кілька днів тому. В неділю. – Стоп, який сьогодні день? – Чи в суботу. – Я починаю дратуватись; чому його хвилює, коли це було? – Це так важливо?

Він вже був розкрив рота, але так і не відповів. Блимнувши востаннє порожньою посмішкою, він зникає, більше не сказавши ані слова.

Перед тим, як завалитися до ліжка, я вглядаюся у вікна будинку 207. Он вони, сім'я Расселлів, зібралися у вітальні. Джейн та Ітан на дивані, Алістер навпроти них, у кріслі, щось зосереджено розповідає. Хороший чоловік і хороший батько.

Хтозна, що діється в цій сім'ї? Я усвідомила, що це запитання без відповіді, ще на початку своєї кар'єри. «Ти роками працюєш із пацієнтами, а вони все одно підкидають нові сюрпризи», – сказав Веслі невдовзі після того, як вперше потиснув мені руку своїми жовтими від нікотину пальцями.

– Тобто? – спитала я.

Він всівся за стіл, закинув назад гриву волосся.

- Ти чуєш чужі таємниці, страхи й бажання, але пам'ятай, що вони співіснують із таємницями й страхами інших людей, які живуть разом в одному домі. Чула фразу про те, що усі щасливі сім'ї схожі одна на одну?

- «Війна і мир», - сказала я.

- «Анна Кареніна», та це несуттєво. Справа в тому, що це невірно. Жодна сім'я, щаслива чи нещасна, не схожа на іншу. Толстой тут - цілковите лайно. Запам'ятай це.

Тепер я згадую про це, коли м'яко поправляю кільце фокусу, щоб зробити фото. Сімейний портрет.

Та невдовзі я відставляю фотоапарат.

Середа, 3 листопада 20

Прокидаюся із Веслі в голові.

Із Веслі й важко заробленим похміллям. Я, ніби крізь туманну мряку, прокладаю собі шлях до робочого кабінету, а тоді зриваюся до ванної й блюю. Райське захоплення.

Як я помітила, блюю я дуже старанно. Я б могла стати профі, як каже Ед. Один промив, і непотріб відносить геть; я полощу рот, поплескую себе по щоках, щоб повернути ім хоч якийсь колір, повертаюся до кабінету.

Через сквер, у вікнах Расселлів порожньо, кімнати заповнені темрявою. Я дивлюся на будинок; будинок дивиться на мене. Розумію, що сумую за ними.

Повертаю погляд у бік півдня, де пошарпане таксі волочиться вулицею; за машиною широким кроком йде жінка з кавою в руці. Дивлюсь на годинник на телефоні: 10:28. Як же це я прокинулася так незвично рано?

Точно: я забула про темазепам. Що ж, я вирубилася швидше, ніж змогла про нього згадати. Він відключає свідомість, тягне мене донизу, наче каменюка.

І тепер минула ніч вирує у мене в голові, ніби сліпуче світло стробоскопа, ніби карусель із «Незнайомців у потягу».[144 - «Strangers on a Train» (1950) - нуар-трилер реж. А. Гічкока.] Те все дійсно відбулося? Так: ми відкоркували вино, яке принесла Джейн; розмовляли про човни; я зробила одне фото; ми обговорювали наші сім'ї; я розклала пігулки по столу; ми випили ще. Не в такій послідовності.

Три пляшки вина... чи чотири? Все одно, я можу випити й більше, випивала й більше. Пігулки, - кажу сама до себе, ніби детектив, що скрикує «Еврика!», - мое дозування. Вчора я його перевищила удвічі, згадую я.

Мабуть, то все через пігулки. «Б'юсь об заклад, воно тебе так гепне, що ти й присісти не встигнеш», – захихотіла Джейн, коли я перехилила порцію пігулок та залила в себе вина ім навздогін.

Голова двигтить; руки трусяться. Я знаходжу дорожній флакон адвілу[145 - Знеболювальний та протизапальний препарат з активною речовиною ібупрофеном.] в шухляді стола, ковтаю три пігулки. Термін придатності минув дев'ять місяців тому. За такий час зачинають і народжують дітей, думаю я. Зароджується ціле життя.

Ковтаю й четверту, про всяк випадок.

А потім... Що потім? Так: прийшов Алістер, розпитував про свою дружину.

Рух за вікном. Я визираю. Це доктор Міллер виходить з дому на роботу.

– Побачимося о третій п'ятнадцять, – кажу йому вслід. – Не запізнйся.

Не запізнйся – то було золоте правило Веслі. «Для деяких людей це – найважливіші п'ятдесят хвилин їхнього тижня, – нагадував він мені. – Тому, заради Господа, можеш робити чи не робити усе, що завгодно, головне – не запізнйся».

Веслі Розумник. Я вже три місяці не перевіряла, як він там. Беруся за мишку та захожу в Гугл. Курсор миготить у полі пошуку, наче пульс.

Він досі займає іменну посаду голови комітету заслужених професорів, як я бачу; досі публікує статті у «Таймз» та різноманітних тематичних журналах. І, звісно, він досі практикує, хоча я пригадую, що його офіс цього літа переїхав на нове місце в Йорквілі.[146 - Квартал у верхньому Іст-Сайді Мангеттену, що вважається одним із найдорожчих та найпрестижніших районів.] Я кажу «офіс», хоча насправді там лише Веслі, його секретарка Фібі та її сканер кредитних карток від «Сквеа».[147 - «Square» – американська компанія, що займається розробкою рішень для прийому платежів.] І те крісло від Імзів. Він обожнює те крісло.

Тільки його, й більш нічого. Веслі ніколи не був одружений; він кохався у своєму лекторстві, а його пацієнти – діти. «І не смій шкодувати бідного доктора Бріла, Фокс», – попереджав він мене. Чудово це пам'ятаю: Центральний парк,[148 - Парк посередині Мангеттену площею 341 га.] лебеді із шиями, ніби знаками питання, сонце в zenіті за мереживом в'язових крон. Тоді він шойно запросив мене приєднатися в ролі молодшого партнера. «Мое життя надто повне», – сказав він. – «Саме тому мені потрібна ти чи хтось, схожий на тебе. Разом ми зможемо допомогти більшій кількості дітей».

Він, як завжди, мав рацію.

Я клацаю на «Гугл Зображення». Пошук показує мені галерею фотографій, нічого особливо нового, нічого особливо привабливого. «Я нефотогенічний», – покірно відзначив він якось, обвитий каламутним німбом диму сигарети, затиснутої між брудними й поламаними нігтями.

– Справді, – погодилась я тоді.

Одна його кушиста брова стрибнула вгору.

- Правда чи брехня, що зі своїм чоловіком ти така ж різка?

- Не зовсім правда.

Веслі реготнув.

- Щось не може бути «не зовсім правдою», - сказав він. - Або правда, або ні. Або так дійсно є, або ні.

- Майже правда, - тоді відповіла я.

21

- Вгадай, хто, - каже Ед.

Я посуваюся у кріслі.

- Це ж мої слова.

- Голос у тебе не дуже, ударнице.

- Не лише голос.

- Ти хвора?

- Була, - відповідаю я. Мені не варто розказувати йому про минулу ніч, знаю, але я надто слабка. І я хочу бути чесною з Едом. Він на це заслуговує.

Він незадоволений.

- Тобі так не можна, Анно. Ти сидиш на ліках.

- Я знаю. - Я вже шкодую, що взагалі щось говорила.

- Але серйозно.

- Я знаю, я ж кажу.

Коли Ед знову починає говорити, голос у нього м'якшає.

- У тебе останнім часом багато гостей, - каже він. - Багато подразників, - пауза. - Може, ці люди по сусідству...

- Расселли.

- ...може, їм варто на деякий час дати тобі спокій?

- Якщо я не виходитиму на вулицю, щоб непристосуватися, то впевнена, що вони так і робитимуть.

- Нехай їх не хвилюють твої справи. - А ти не маєш хвилюватися за них, вгадує я його думки.

- Що каже доктор Філдінг?

Я почала помічати, що це запитання Ед ставить завжди, коли не знає, що сказати.

- Його більше цікавлять наші з тобою стосунки.

- Зі мною?

- З вами обома.

- А-а-а.

- Еде, я сумую за вами.

Я не збиралася цього казати... навіть не усвідомлювала, що думаю про це. Нефільтрована підсвідомість. - Вибач... то просто слова Ід, [149 - Ід, або Воно, - у психоаналізі, разом з Его та Суперего, одна зі складових структур психіки, що являє собою сукупність позасвідомих потягів та інстинктів.] - поясню.

Якийсь час він мовчить.

Нарешті:

- Що ж, а тепер тут слова Еда, - каже він.

За цим я також сумую, за його дурнуватими каламбурами. Колись він говорив мені, щоб я виділяла «Анна» у слові «психо-анна-літик». «Який жах», - парировала я. «Сама знаєш, тобі подобається», - відповідав він і мав рацію.

Знову тиша.

Тоді:

- За чим саме ти сумуєш?

Такого я не очікувала.

- Я сумую... - починаю я, сподіваючись, що речення закінчиться саме по собі.

І слова починають литися з мене струмком, як вода, що несеться з ринви, мене прориває, наче греблю.

- Сумую за тим, як ти граєш у боулінг, - кажу я, адже ці дурнуваті слова першими злітають з язика. - Сумую за тим, як ти ніколи не можеш правильно зав'язати булінь. [150 - Булінь - один із найстаріших і найважливіших

морських вузлів.] Сумую за твоїми порізами після гоління. Сумую за твоїми бровами.

Доки я це кажу, помічаю, що ноги самі несуть мене вгору сходами, по сходовому майданчику, до спальні.

- Сумую за твоїми черевиками. Сумую за тим, як ти щоранку просив мене зварити каву. Сумую за тим випадком, коли ти підмалював очі моею тушшю для вій, і всі на тебе витріщались. Сумую за тим випадком, коли ти вперше попросив мене щось тобі зашити. Сумую за тим, який ти ввічливий з офіціантами.

У ліжку, в нашому ліжку, занурюю обличчя в його подушку.

- Сумую за твоєю яечнею. - Бовтанкою, навіть коли б мала бути оката. - Сумую за твоїми історіями на ніч. - Героїні відмовляли принцам, натомість віддавали перевагу варіанту дописати дисертацію та отримати ступінь доктора. - Сумую за твоїм копіюванням Ніколаса Кейджа. - Хоча це стало осоружним після «Плетеної людини».[151 - **Nicolas Cage** (нар. 1964) - сучасний популярний американський актор, продюсер і кінорежисер.] - Сумую за тим, як ти довгий час вимовляв слово «глузд» як «глуз».

- Маленьке безглузде слово. Ти мене ще брала через це на глузи. Я сміюся мокрим сміхом і розумію, що вже плачу.

- Сумую за твоїми дурними-дурними жартами. Сумую за тим, як ти завжди відламуєш по шматочку від плитки шоколаду, щоб їсти, а не просто вгризаєшся в ту драну плитку.

- Ну й словечко.

- Вибач.

- Між іншим, відламувати смачніше.

- Сумую за твоїм серцем, - кажу я.

Пауза.

- Я так за вами сумую.

Знову пауза.

- Я так люблю... - перехоплюю уривчастий подих, - вас обох.

Це не шаблон, принаймні тут я його не бачу, - а я вчилася відрізнати шаблонні слова. Я просто за ним сумую. Я сумую за ним, кохаю його. Люблю їх обох.

Настає довга й глибока тиша. Я дихаю.

- Але, Анно, - м'яко каже він, - якщо...

Знизу долинає якийсь звук.

Тихий, таке низьке примотіння. Може бути, будинок просідає.

- Хвилинку, - кажу я Едові.

Тепер чути чіткий сухий кашель, якийсь хрип.

В мене на кухні хтось є.

- Я мушу йти, - кажу я Едові.

- Що?...

Та я вже крадуся до дверей, затиснувши телефон у руці; пальці пробігають по екрану - **911** - й великим пальцем я вже націлилася на кнопку виклику. Я згадую, коли дзвонила туди востаннє. Дзвонила багато разів, між іншим, чи намагалась додзвонитися. Хтось таки відповість мені цього разу.

Я крадькома спускаюся сходами, спітніла рука ковзає по поручню, у затемненому просторі я не бачу сходинок під ногами.

Огинаю кут, тут вже присутнє якесь світло знизу. Прослизаю до кухні. Телефон тремтить у руці.

Біля посудомийної машини стоїть чоловік, широка спина повернена до мене.

Він обертається. Я натискаю кнопку виклику.

22

- Привіт, - каже Девід.

Чорти б тебе вхопили. Я видихаю, скасовую дзвінок. Запишаю телефон назад до кишені.

- Вибач, - додає він. - Я дзвонив у двері десь півгодини тому, та подумав, що ти, мабуть, спиш.

- Я, мабуть, була в душі в цей час, - кажу я.

Він ніяк не реагує. Напевно, збентежений через мене; мое волосся навіть не мокре.

- Тому я зайшов через підвал. Сподіваюсь, ти не проти.

- Звісно, не проти, - кажу я йому. - Заходь за будь-якої нагоди. - Я підходжу до раковини, наповнюю склянку водою. Нерви зовсім висотані. - Тобі щось потрібно?

- Мені потрібен екз-акто.[152 - X-Acto- американська торговельна марка, бренд компанії Elmer's Products, під яким випускаються різноманітні ріжучі інструменти.]

- Екз-акто?

- Екз-акто - це ніж.

- Це щось на кшталт канцелярського?

- Саме так.

- Саме т-акто, - кажу я.[153 - Героїня вдається до каламбуру: вислів «саме так» звучить в оригіналі «екзектлі» («**exactly**»). Її вислів в оригіналі «**X-Actoly**» у зв'язку з ножем влучно перекладено як «саме т-акто». (Прим. ред.)] Зі мною щось не так?

- Я подивився під раковину, - на щастя, продовжує Девід, - і в шухляді біля телефону. Телефон не під'єднаний, між іншим. Думаю, він розряджений.

Я й не пригадаю, коли востаннє користувалася домашнім телефоном.

- Так, справді.

- Я можу його полагодити.

Не треба, думаю я.

Я повертаюся назад до сходів.

- У мене є канцелярський ніж у комірчині для прання, - кажу я, та він вже слідує за мною.

На сходовому майданчику я зупиняюся й відчиняю двері комірчини. Всередині чорно, як на голівці згорілого сірника. Я смикаю за мотузку біля голої лампочки. Кімнатка схожа на довге вузьке горище, в самому кінці складені пляжні крісла, на підлозі стоять банки з фарбою, ніби горщики для квітів, а ще, неймовірно, але тут є і шпалери Жуї[154 - **Toile de Jouy** (фр.) - шпалери, а також інші предмети декору, на яких на світлому фоні зображені однотонні пасторальні сюжети.] - видніються пастушки з кавалерами і дивний наїжачений хлопчисько. Недоторканий ящик для інструментів Еда лежить на полиці. «Я не майстер на всі руки, то й що, - сказав би він. - З таким тілом, як у мене, майстром і не треба бути».

Я відмикаю ящик, нишпорю в ньому.

- Ось воно. - Девід показує пальцем на сріблясте пластикове руків'я, з якого стирчить лезо. Я хапаю ніж. - Обережно.

- Ну та не поріжу я тебе. - Обережно передаю ніж йому, лезом до себе.

- Я не хочу, щоб ти сама порізалась, - каже він.

Іскорка задоволення спалахує всередині, ніби пелюстка полум'я. – А для чого він тобі, між іншим? – Я знову смакаю за мотузок, і комірчина занурюється в ніч. Девід не рухається.

Мені спадає на думку, що отак, як ми стоїмо у темряві, я – у своєму халаті й він – з ножем у руці, це найближче, ніж я коли-небудь з ним стояла. Він міг би поцілувати мене. І він міг би вбити мене.

– Один з наших сусідів попросив мене дещо в чому допомогти йому. Повідкривати коробки та порозносити різне.

– Хто саме?

– Той, що за сквером. Расселл. – Він виходить, вирушаючи в бік сходів.

– Як він тебе знайшов? – питаю я, йдучи за ним.

– Я розклеїв кілька листівок про пошук підробітку. Він побачив одну в кав'ярні чи деінде. – Девід повертається й дивиться на мене. – Ти його знаєш?

– Ні, – відповідаю я. – Але він заходив учора, оце й усе.

Ми знову на кухні.

– Йому потрібно розпакувати кілька коробків і змонтувати якісь меблі для підвалу. Я повернуся десть по обіді.

– Не думаю, що зараз у них хтось є.

Він підозріливо змірє мене поглядом.

– Звідки ти знаєш?

Бо я слідкую за їхнім будинком.

– Виглядає так, ніби нікого немає вдома. – Я вказую на будинок 207 крізь кухонне вікно, й у той же момент у їхній вітальні спалахує світло. Алістер там же, стоїть, затиснувши телефон між щокою та плечем, на голові – безлад після сну.

– Ось і він, – каже Девід і вирушає в бік передпокою. – Повернуся пізніше. Дякую за ніж.

23

Я збираюся повернутися до Еда, запитати своє звичне «Вгадай, хто», – цього разу моя черга, але хтось стукає у двері в передпокій уже за мить після того, як Девід виходить. Я йду подивитися, чого йому ще треба. Але з

іншого боку стоїть жінка із широко розплющеними очима, струнка. Біна. Кидаю погляд на телефон – рівно полудень. Саме т-акто. Господи.

– Мене впустив Девід, – пояснює вона. – Щоразу, коли я його бачу, він стає усе вродливішим. Це колись закінчиться?

– Може, тобі варто зробити якийсь крок, – кажу я їй.

– Може, тобі варто заткнутися й приготуватись до вправ. Іди, переодягнися у щось нормальне.

Я скоряюся, і після того, як я розкручую свій килимок, ми починаємо; просто там, на підлозі вітальні. Минуло майже десять місяців, відколи я познайомилася з Біною – майже десять місяців, відколи я покинула лікарню зі спиною в синцях і пошматованим горлом, – і вже на той час ми обожнювали одна одну. Можливо, ми навіть стали друзями, як казав доктор Філдінг.

– Тепло сьогодні. – Вона кладе гирю на мою вигнуту спину; лікті в мене трусяться. – Краще б відчинила вікно.

– Навіть не думай, – бурчу я.

– Подумай, що ти втрачаєш.

– Я багато чого втрачаю.

За годину, коли моя футболка вже геть присмокталася до шкіри, Біна підіймає мене на ноги.

– Хочеш спробувати той трюк із парасолею?

Я хитаю головою. Мое волосся липне до шиї.

– Не сьогодні. І це не трюк.

– Сьогодні саме чудовий день. Надворі тепло й гарно.

– Ні... я... ні.

– Ти з похмілля.

– І через це також.

Невеличке зітхання.

– А з доктором Філдінгом пробувала цього тижня?

– Так, – брешу я.

– І як усе пройшло?

– Нормально.

– Далеко зайшла?

- Тринадцять сходинок.

Біна вивчає мене.

- Зрозуміло. Непогано, як для панянки твого віку.

- Старію, що вдіеш.

- Так? Коли твій день народження?

- Наступного тижня. Одинадцятого. Одинадцятого одинадцятого.

- Організую тобі знижку для пенсіонерів. - Вона нахиляється, спаковує гири у футляр. - Ходімо, поімо.

Я ніколи багато не готувала - шефом був Ед, а тепер «Свіжа доставка» підвозить мені продукти під двері: заморожені вечері, іжа для мікрохвильовки, морозиво, вино (достобіса вина). Також кілька порцій пісного білка й фруктів, заради Біни. І заради мене самої, як вона б заявила.

Наші обіди не враховуються в час сеансу - здається, Біна насолоджується моєю компанією.

- Мені за це тобі також платити? - яюсь запитала я.

- Ти й так для мене готуєш, - відповіла вона.

Тоді я саме зсувала пригорілий шмат курятини на **ii** тарілку.

- Хіба у цьому вся справа?

Сьогодні у нас диня з медом та кілька смужок сухого бекону.

- Точно незасолений? - питає Біна про останній.

- Точно.

- Дякую, панянко. - Вона переносить шматочки дині собі до рота, стирає мед із губ. - Я читала статтю, де писалося, що бджоли можуть пролітати шість миль від свого вулика у пошуках пилку.

- Де ти таке прочитала?

- В «Економісті». [155 - «The Economist» - впливовий англійський тижневик, що позиціонує себе як видання для багатих і впливових ділових людей.]

- Овва, «Економіст».

- Неймовірно, правда?

- Депресивно, я б сказала. Я от не можу навіть з дому вийти.

- Стаття ж не про тебе була.

- А звучить, наче про мене.

- І ще вони танцюють. Це називають...

- Круговий танець.

Вона розриває смужку бекону надвое.

- Звідки ти знаєш?

- Я бачила виставку медоносних бджіл у Пітт Ріверз в Оксфорді, коли там жила. То в них такий музей природознавства.

- Вау, Оксфорд.

- Я дуже добре запам'ятала круговий танець, адже ми намагалися його імітувати. Суцільна плутанина та приниження. Майже як під час моїх вправ.

- Ви були п'яні?

- Нетверезі.

- Мені тепер увесь час сняться бджоли, відколи я прочитала ту статтю, - каже Біна. - Як думаєш, що це означає?

- Я не фройдистка. Не вмію розшифровувати сни.

- А якби вміла?

- Якби вміла, я б сказала тобі, що бджоли уособлюють термінову потребу перестати питати мене про значення своїх снів.

Вона прищмокує.

- Мабуть, наступного разу доведеться змусити тебе більше страждати.

Далі ми їмо у тиші.

- Ти вже прийняла сьогодні свої пігулки?

- Так. - Насправді, не прийняла. Зроблю це після того, як вона піде.

Через деякий час у трубах починає булькотіти вода. Біна повертається у бік сходів.

- Це туалет?

- Так.

- Тут є ще хтось?

Я хитаю головою, ковтаю.

- Здається, в Девіда живе якась його подруга.

- Ну й трахаль.

- Він не янгол.

- Ти знаєш, хто вона?

- Без поняття. Ревнуєш?

- Зовсім ні.

- Ти б не відмовилася зайнятися круговими танцями з Девідом?

Вона шпурляє в мене шматочком бекону, а потім переводить тему на інше.

- У мене передбачається конфлікт наступної середи. Той же, що й минулого разу.

- Твоя сестра.

- Так. Знову повертається. Тобі підійде перенести наш сеанс на четвер?

- Цілком і повністю.

- Ура. - Вона жує, крутить свою склянку з водою. - Ти виглядаєш стомленою, Анно. Ти відпочиваєш?

Я спочатку киваю головою, потім хитаю.

- Ні. Я... тобто так, але останнім часом у мене купа всього в голові. І для мене це трохи важко, знаєш. Усе... це. - Рукою я змахую в бік кімнати.

- Я розумію, як це. Розумію, що це.

- І ще мені важко із вправами.

- У тебе все чудово виходить. Правду кажу.

- І ще мені важко з терапією. Важко стояти по інший бік.

- Я собі уявляю.

Я вдихаю. Не хочу втратити контроль.

І останнє:

- І ще я сумую за Лівві та Едом.

Біна відкладає виделку.

- Звісно, сумуєш, - каже вона й дарує таку теплу усмішку, що мені хочеться плакати.

24

БабуняЛіззі: Вітаю, докторко Анно!

Це повідомлення з'являється із цвірінькаючим звуком на моєму дисплеї. Я відставляю келих, призупиняю партію в шахи. Виграю **3:0**, відколи Біна пішла. Червоний день календаря.

доктор_тут: Привіт, Ліззі! Як почуваєтесь?

БабуняЛіззі: Дуже дякую, вже краще.

доктор_тут: Приємно чути.

БабуняЛіззі: Я передала одяг Річарда церкві.

доктор_тут: Впевнена, вони вам вдячні.

БабуняЛіззі: Так, і цього хотів би й сам Річард.

БабуняЛіззі: І ще мої третьокласники приготували для мене велику листівку «Видужуйте». Вона просто гігантська. Вкрита блискітками й ватними кульками.

доктор_тут: Це дуже мило.

БабуняЛіззі: Якщо чесно, я б поставила за це трійку з плюсом, але цінується сама ідея, а не реалізація.

Я сміюся. Набираю ЛОЛ, [156 - LOL (англ. laugh (ing) out loud - сміюся вголос) - аббревіатура інтернетсленгу, що означає сміх.] але потім стираю.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=29854089&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой **Visa, MasterCard, Maestro**, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через **PayPal, WebMoney**, Яндекс.Деньги, **QIWI** Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

Психологічний трилер відомого британо-американського реж. Альфреда Гічкока (1899–1980), заснований на реальній історії серійного душителя 1920-х рр. Е. Л. Нельсона. Визнаний «першим незаперечним шедевром» Гічкока і фільмом, у якому англійський режисер «уперше відкрив для себе Америку». Гічкок працював у Голлівуді з 1939 р., але до 1943 р. його фільми базувалися на британській тематиці.

2

Town-house – малоповерхові будинки на декілька сімей, сполучені в один корпус. (Тут і далі прим. перекл., якщо не вказано інше.)

3

Macy's – одна з найстаріших та найбільших мереж роздрібної торгівлі в США.

4

Gramercy Park – невеликий приватний парк на півдненному сході Мангеттену.

5

«The Man Who Knew Too Much» (1956) – кольоровий фільм реж. Альфреда Гічкока.

6

«Gilda» (1946) – фільм-нуар, мелодрама реж. Чарльза Відора.

7

Різновид класичного чоловічого взуття.

8

Традиційна китайська страва із пшеничної локшини з різноманітними добавками.

9

Slugger (амер. «ударник», тут «ударниця») – сленгове спортивне слово на позначення сильного відбиваючого гравця у бейсболі, а також сильного в атаці, але вразливого в обороні у боксі. (Прим. ред.)

10

Harlem – район на півночі Мангеттену, частина Верхнього Мангеттену.

11

Midtown (Середній Мангеттен) - один з трьох великих районів Мангеттену.

12

Lenox Hill - квартал у районі Іст-Сайд, що на Мідтауні.

13

У британському варіанті англійської «перший» поверх означає «загальноприйнятий» другий поверх, у той час як перший називають «нижнім» (ground floor).

14

Перший поверх (фр.).

15

Французька мова (фр.).

16

Merlot - сорт французького вина, переважно з червоного винограду.

17

IKEA – одна з найбільших та найпопулярніших мереж продажу меблів і товарів для дому.

18

«Out of the Past» (1947) – американський фільм-нуар реж. Жака Турнера.

19

«Today» – американське ранкове телешоу на каналі NBC.

20

Боз-ар (франц. **beaux-arts** – красні мистецтва) – еклектичний стиль архітектури середини XIX ст. у Франції.

21

Widow's walk – відгороджена платформа з перильцями на даху будинку.

22

Rook-n-roll, англ. **rook** – тура (шахова фігура).

23

Henry Fonda (1905–1982) – відомий американський актор театру й кіно минулого століття.

24

Цитата героїні акторки Лорен Беколл з фільму-нуар «Маеш і не маеш» («To Have and Have Not», 1944 (Прим. пер. і ред.)).

25

«Airplane» (1980) – американська кінокомедія режисерів Девіда та Джеррі Цукерів і Джима Абрахамса...

26

Сірі сестри, або Граї, – персонажі давньогрецької міфології Пефредо та Еніо – вартові горгон.

27

В оригіналі прізвище – Gray. Британському слову grey (сірий) відповідає американський варіант gray із тим же значенням.

28

Meetup – соціальна мережа для організації різноманітних групових зустрічей людей поза Інтернетом.

29

«Jude the Obscure» (1895) – останній роман визначного британського письменника, поета і драматурга Томаса Гарді (1840–1928). (Прим. ред.)

30

Християнська свята, що жила у VII ст. в Ірландії.

31

Vero Beach – місто на узбережжі Атлантичного океану, центр округу Індіан-Рівер, штат Флорида.

32

Тут мається на увазі американська актриса, співачка і танцюристка Джейн Расселл (1921-2011), один із секс-символів Голлівуду 1940 – 50-х рр.

33

«Gentlemen Prefer Blondes» (1953) – американська музична кінокомедія реж. Г. Гоукса. У головних ролях – Мерилін Монро і Джейн Расселл.

34

Tinder – мобільний додаток для знайомства та організації швидких зустрічей з людьми, які живуть неподалік.

35

Приблизно 371,6 м².

36

Урок (фр.)

37

«Les Diaboliques» (1954) – французький психологічний трилер реж. Анрі-Жоржа Клузо.

38

Bay Area – велика міська агломерація у штаті Каліфорнія, сформована навколо затоки Сан-Франциско.

39

Найбільше місто штату Массачусетс.

40

У США найбільше місто штату Нью-Гемпшир.

41

Піджин – спрощений варіант мови, що використовується між етнічними групами та не є рідною мовою для жодної з них.

42

Diagnostic and Statistic Manual of mental disorders (DSM) – посібник із діагностики й статистики психічних розладів.

43

Blue Apron, Plated, HelloFresh – американські служби доставки продуктів харчування.

44

Perth – столиця слабко залюдненого австралійського штату Західна Австралія.

45

Синтетичний антигіпертензивний препарат із групи бета-блокаторів.

46

Таблетки, активною речовиною яких є пропранолол.

47

Graham Greene (1904–1991) – англійський письменник і драматург.

48

Angelika Film Center – американська мережа кінотеатрів, що показує у прокаті незалежне та іноземне кіно.

49

«The Fallen Idol» (1948) – англійська детективна драма реж. Керола Ріда.
Екранізація оповідання Грема Гріна «Кімната в підвалі».

50

«Ministry of Fear» (1944) – американський фільм-нуар реж. Фріца Ланга.

51

Посттравматичний стресовий розлад – психічний розлад, що виникає внаслідок
якихось психотравмуючих подій.

52

Бувай (фр.) .

53

Циркумфлекс (фр.) – знак у вигляді перевернутої «пташки» (^).

54

London Fog– британська фірма одягу.

55

Традиційний орнамент, що формується із перехресних вертикальних і горизонтальних смуг різного кольору.

56

Водолазний дзвін – підводне обладнання для транспортування водолазів на глибину, що має форму дзвона без дна.

57

«39 Steps» (1935) – трилер реж. Альфреда Гічкока.

58

Gene Tierney(1920–1991) – американська кіноактриса

59

James Stewart(1908–1997) – американський кіноактор.

60

Suspense– піджанр кінематографу, що характеризується створенням особливої атмосфери схвильованості, тривожної невизначеності, напруження, які постійно зростають і затягують глядача у співучасть подіям на екрані.

61

«Double Indemnity» (1944) – американський фільм-нуар реж. Біллі Вайлдера.

62

«Gaslight» (1944) – містичний трилер у жанрі нуар реж. Джорджа К'юкора.

63

«Saboteur» (1942) – шпигунський трилер реж. А. Гічкока.

64

«The Big Clock» (1948) – фільм-нуар реж. Джона Ферроу.

65

«The Thin Man» – кінофраншиза, серія комедійних детективів про пригоди одруженої пари приватних розслідувачів.

66

Joseph Cotten – популярний американський актор.

67

Claude Chabrol (1930–2010) – французький режисер і теоретик, один з представників «нової хвилі» французького кіно.

68

«Dark Passage» (1947) – американський нуар-трилер реж. Делмера Дейвса.

69

Humphrey Bogart (1899–1957) – американський кіноактор (Прим. пер. і ред.).

70

Lauren Bacall (1924–2014) – американська кіноактриса, відома своєю ефектною зовнішністю та низьким грубуватим голосом.

71

«Niagara» (1953) – кольоровий нуар-трилер реж. Генрі Гетевея.

72

«Charade» (1963) – американський романтичний детектив реж. Стенлі Донена.

73

Audrey Hepburn (1929–1993) – британська актриса, модель, громадська діячка.

74

«Sudden Fear» (1952) – американський нуар-трилер реж. Девіда Міллера.

75

Joan Crawford (1904–1977) – американська зіркова актриса німого та звукового кіно.

76

«Wait until dark» (1967) – камерний психологічний трилер реж. Теренса Янга.

77

«The Vanishing» (1993) – екранізація роману «Золоте яйце» Тіма Краббе.

78

Roman Polanski (нар. 1933) – режисер, уродженець Парижа походження, який виріс у Польщі і працював переважно у Великій Британії (1963–1967), США (1968–1976) і Франції (після 1976).

79

«Side Effects» (2013) – психологічний трилер реж. Стівена Содерберга.

80

«Casablanca» (1942) – романтична драма реж. Майкла Кертиса.

81

Pinot noir – сорт червоного вина. Pinot noir – сорт червоного вина.

82

«The Red Cat» – ресторан у Нью-Йорку.

83

Північноамериканська страва з м'яса та овочів, що повільно тушкується у спеціальному горщику, який має таку саму назву.

84

«Highlights», «Ranger Rick» – американські дитячі журнали.

85

Генератор білого шуму – умовна назва пристрою, що ретранслює приемні для вуха релаксаційні шуми, які допомагають заснути.

86

Bril від слова brilliant – блискучий (розумний).

87

Eames Lounge Chair – відома модель м'яких шкіряних крісел, сконструйована подружжям архітекторів і дизайнерів Чарльзом і Рей Імзами.

88

Criterion Collection, Kino International – американські компанії-розповсюджувачі носіїв з фільмами-представниками класичного кінематографу, арт-хаузу, низькобюджетного сучасного кіно.

89

«Night and the City» (1950) – фільм-нуар реж. Жюль Дассена.

90

«Whirlpool» (1949) – трилер-нуар реж. Отто Премінгера.

91

«Murder, My Sweet» (1944) – класичний фільм-нуар реж. Едварда Дмित्रика (1908–1999), яскравого представника української діаспори у США.

92

«Night Must Fall» (1937) – американський фільм реж. Річарда Торпе.

93

«Laura» (1944) – американський детектив-нуар реж. Отто Премінгера.

94

Joy (англ.) – радість, щастя.

95

«Spelling bee» (англ. spell – вимовляти по літерах, bee – зібрання) – популярні, зокрема в англомовних країнах, конкурси, де учасникам необхідно по літерах вимовляти певні складні в написанні слова.

96

Pauline Kael (1919–2001) – американська журналістка та кінокритик, співробітниця тижневика «Нью-Йоркер».

97

«Vertigo» (1958) – містичний трилер реж. А. Гічкока (кольоровий). (Прим. пер. і ред.)

98

Культовий британський детектив «The Third Man» (1949) завершується кадрами невдалої спроби розставання закоханого письменника з актрисою, чийого коханця-злочинця (і свого друга дитинства) він застрелив. (Прим. ред.)

99

«Rififi» (1955) – найвідоміший фільм реж. Жюль Дассена.

100

Дієгетичний звук – у кінематографі звук, джерело якого видне в кадрі, або припускається, що воно «неподалік».

101

Який жаль (фр.).

102

Пітчер – у бейсболі гравець, який кидає м'яч.

103

«Downton Abbey» – британський серіал телеканалу ITV, що виходив з 2010 до 2015 р., дія якого відбувається в Англії на початку XX ст. У серіалі зображено життя титулованої графської родини.

104

Florence Nightingale (1820–1910) – відома англійська медсестра, організатор і керівник загону санітарок під час Кримської війни 1853–1856 рр.

105

Центральноафриканська порода дерев із плодами, насиченими рослинними жирами; ароматну олію видобувають із кісточок плодів. (Прим. ред.)

106

Антидепресант. Один з перших у своєму роді, але застосовується досі у зв'язку з високою ефективністю.

107

Лікарський засіб з активною речовиною алпразоламом. Використовується для боротьби з тривожними розладами, депресією, невротами та панікою.

108

Часті питання – поширений акронім від англomовного скорочення FAQ, F.A.Q. (Frequently Asked Questions).

109

Senioritis – розмовний термін, який неформально використовують у США та Канаді для опису «хвороби» старшокласників під час їхнього останнього семестру в школі, що супроводжується лінощами й байдужістю до навчання.

110

Річард Ніксон – 37-й президент США (1969–1974).

111

Фраза «Only Connect» походить із британського соціально-психологічного роману Е. М. Форстера «Маєток Говардс Енд» («Howards End», 1910).

112

Найвизначніша риса; основна страва (фр.).

113

Приблизно 1,8 м у ширину; 3,7 м у довжину.

114

Airbnb – інтернет-сервіс для розміщення оголошень та пошуку оренди житла.

115

На кухнях великої площі «островом» називають центральний стіл, усередину якого вбудовано додаткові мийку і плиту. (Прим. ред.)

116

«Getting Better» – пісня групи «Бітлз» з альбому «Оркестр клубу самотніх сердець сержанта Пеппера».

117

Балтимор – найбільше місто штату Меріленд, промисловий порт.

118

«It Ain't Necessarily So» (1935), «Це не обов'язково так» – знаменита американська пісня Джорджа та Айра Гершвінів з опери-мюзиклу «Porgy & Bess»

119

Національна Детективна Агенція Пінкертона – перше приватне детективне агентство США, засноване Аланом Пінкертоном у 1850 р.

120

Північно-східний регіон США, що включає штати Вермонт, Род-Айленд, Нью-Гемпшир, Массачусетс, Мен і Коннектикут.

121

Синапс – місце контакту між двома нейронами, де проходять нервові імпульси.

122

Edward Morgan Forster (1879–1970) – елітарний англійський письменник.

123

Препарат-антидепресант із активною речовиною іміпраміном.

124

Ноотропи – група препаратів, що впливають на функції мозку.

125

Усе нове – добре забуте старе (фр.).

126

Есенціальний тремор – найпоширеніше порушення руху, що включає тремор рук, кистей, пальців, інколи – голови.

127

Двох (фр.).

128

Команда в операційній системі **Mac OS** компанії **Apple**, що відповідає за вихід.

129

«**Spellbound**» (1945) – фільм-нуар реж. А. Гічкока. Доктор Олександр Брюллов – персонаж, який досліджує сні головного героя.

130

Riesling – німецький сорт білого вина. Належить до т. зв. «великих винних сортів».

131

New Haven – місто та однойменний округ у штаті Коннектикут, на березі протоки Лонг-Айленд.

132

«Alerion Yachts» – компанія, що займається продажем і орендою яхт.

133

Приблизно 9,1 м.

134

«Dead Calm» (1989) – австралійський трилер реж. Філіппа Нойса. Дія відбувається на яхті посеред Тихого океану.

135

Toblerone – шоколадний батончик концерну «Крафт-Гайнц».

136

Октагон, гексагон – грецькі назви восьмикутника та шестикутника відповідно.

137

Відносно новий препарат групи нетипових антипсихотиків (нейролептиків), які набагато легше переносяться, ніж традиційні нейролептики.

138

Седативний препарат, що сприяє нормалізації сну.

139

Вірне слово (фр.).

140

«Humans of New York» – мегапопулярний фотоблог у кількох соцмережах.

141

«Rebecca» (1940) – трилер реж. А. Гічкока початку голлівудського періоду.

142

Judith Anderson (1897–1992) – титулована австралійсько-американська театральна актриса.

143

Вдовин мис – лінія росту волосся на тімені голови у вигляді трикутника, що передається генетичним шляхом. Назва пішла від давнього англійського повір'я, ніби жінка з такою лінією волосся точно переживе свого чоловіка.

144

«Strangers on a Train» (1950) – нуар-трилер реж. А. Гічкока.

145

Знеболювальний та протизапальний препарат з активною речовиною ібупрофеном.

146

Квартал у верхньому Іст-Сайді Мангеттену, що вважається одним із найдорожчих та найпрестижніших районів.

147

«Square» – американська компанія, що займається розробкою рішень для прийому платежів.

148

Парк посередині Мангеттену площею 341 га.

149

Ід, або Воно, – у психоаналізі, разом з Его та Суперего, одна зі складових структур психіки, що являє собою сукупність позасвідомих потягів та інстинктів.

150

Буліль – один із найстаріших і найважливіших морських вузлів.

151

Nicolas Cage (нар. 1964) – сучасний популярний американський актор, продюсер і кінорежисер.

152

X-Acto- американська торговельна марка, бренд компанії **Elmer's Products**, під яким випускаються різноманітні ріжучі інструменти.

153

Героїня вдається до каламбуру: вислів «саме так» звучить в оригіналі «екзектлі» («**exactly**»). Її вислів в оригіналі «**X-Actoly**» у зв'язку з ножем влучно перекладено як «саме т-акто». (Прим. ред.)

154

Toile de Jouy (фр.) – шпалери, а також інші предмети декору, на яких на світлому фоні зображені однотонні пасторальні сюжети.

155

«The Economist» – впливовий англійський тижневик, що позиціонує себе як видання для багатих і впливових ділових людей.

156

LOL (англ. laugh (ing) out loud – сміюся вголос) – аббревіатура інтернетсленгу, що означає сміх.